EKİM

Bütün Ülkelerin Proleterleri, Birleşin!

TÜRKİYE KOMÜNİST İŞÇİ PARTİSİ Merkez Yayın Organı **Sayı: 229, Eylül 2002, 700.000 TL**

Seçimler ve devrimci sınıf çizgisi

Siyasete yönelik ABD kaynaklı İMF-TÜSİAD komplosu üç yıllık hükümet ortaklığını krize soktu ve erken seçimin gündeme girmesiyle sonuçlandı. Irak'a yönelik emperyalist savaştan ya da kokuşmuş burjuva siyaset sahnesinin kendi iç hesap ve çekişmelerinden dolayı ertelenebileceği üzerine çeşitli spekülasyonlar sürse de, Türkiye giderek daha yoğun bir biçimde bir seçim atmosferine giriyor. Her çeşidiyle Amerikancı düzen partileri kadar parlamentarizme eklemlenmiş çeşitli türden reformist sol partiler de kendi cephelerinden erken seçime hazırlanıyorlar.

Aynı hazırlığı devrimci sınıf partisi olarak partimiz de kendi cephesinden yapıyor. Siyasal yaşamın yoğunlaştığı, kitlelerin siyasal ilgisinin normal dönemlere göre belirgin biçimde arttığı seçim dönemini devrimci amaçları çerçevesinde kullanmaya hazırlanıyor. Doğal olarak düzen partileri ve düzen icazetine sığınmış reformist sol partilerin seçimlere yaklaşımı ve buna yönelik hazırlığı ile devrimci sınıf partisinin yaklaşımı ve hazırlığı arasında temelden ve ilkesel nitelikte fark vardır.

Buna geçmeden önce seçim dönemine girilirken Türkiye'nin içinde bulunduğu genel durum, işbirlikçi tekelci burjuvazinin yeni döneme yönelik ihtiyaçları ve bununla bağlantılı olarak seçimlerden beklentisi üzerinde kısaca duralım.

İçerde İMF saldırı programına uyum

Ekonomideki yapısal bunalımın ve borç köleliğinin iflasın eşiğine getirdiği bir Türkiye kapitalizmi gerçeği ile yüzyüzeyiz bugün. Bu olgu, tam bir zorunluluk halinde, işbirlikçi burjuvazinin bugünkü iç ve dış politikasının çerçevesini de belirlemektedir. İçerde, emekçileri sosyal yıkıma sürükleyen, ülkeyi ise sınırsız ve engelsiz biçimde emperyalist sömürü ve yağmaya açan İMF programı uygulanmaktadır. Dışarda ise, iç durumla sıkı sıkıya bağlantı içinde, Türkiye'yi çevreleyen kriz bölgelerinde Amerikan emperyalizminin çıkar ve ihtiyaçları çerçevesinde siyasi-askeri roller üstlenilmektedir.

Türkiye yıllardır borç ödemeye endekslenmiş bir İMF programı uyguluyor ve tüm göstergeler bunun daha yıllarca uygulanmak istendiğini gösteriyor. İMF ile halihazırda imzalanmış anlaşmalar mevcut saldırı programının en az üç yıl daha uygulanmasını gerektiriyor. Önümüzdeki üç yılı içerisinde 60 milyar dolar borç ödeme zorunluluğu işbirlikçi burjuvazinin ve onun adına ülkeyi yönetenlerin önünde zaten başkaca da bir yol olmadığını gösteriyor. TÜSİAD'ın tüm düzen partilerinden, uygulanmakta olan İMF programını seçimler sonrasında da uygulamaya devam edeceklerine ya da bu uygulamayı destekleyeceklerine dair güvence vermelerini, dahası bunu seçimler

öncesinde açıkça ilan etmelerini istemesi, işbirlikçi tekelci burjuvazi yönünden bu konudaki kesin tutumu ve zorunluluğu anlatıyor.

Yeni dönemde hükümet ortağı olmak hazırlığındaki CHP'nin bu isteğe şimdiden net bir yanıt vermesi ve İMF memuru Derviş'i saflarına alarak bu konuda fiilen de güvence vermesi, işbirlikçi tekelci burjuvazinin bu konudaki kesin ihtiyacını görmesinden, bu ihtiyaca yanıt vermeksizin onun adına hükümet olmak şansı bulamayacağının bilincinde olmasından kaynaklanıyor. Onun düzen solu adına bir koldan yaptığını, düzen sağı adına öte koldan Tayyipçi AKP yapıyor. Bu güvenceleri alan işbirlikçi tekelci burjuvazinin gelinen yerde yeni hükümet dönemine bu iki partiyi hazırlama yoluna gitmesi de bu çerçevede yerli yerine oturuyor.

Özetle, yıllardır uygulanmakta olan saldırı programına önümüzdeki yıllarda da devam edilecektir; değişen yalnızca uygulayıcı durumundaki hükümet ile onu oluşturacak partiler bileşimi olacaktır.

Dışarda emperyalist saldırganlığa ve savaşa uyum

İşçi sınıfı ve emekçiler payına sosyal yıkım, işsizlik, yoksulluk ve açlık anlamına gelen İMF saldırı ve yıkımı programı, ülke payına ise kaynakların yağmalanması, birikmiş zenginliklerin emperyalist tekellere peşkeş çekilmesi; sanayi, bankacılık, iletişim, enerji vb. temel alanlardaki en kilit konumların emperyalist tekellerin etkisine ve egemenliğine açılması anlamına geliyor. Borç köleliğinin ürünü ve borç ödemeye dayalı bu saldırı ve yıkım programının dış politikadaki bedeli ve sonuçlarının iç politikadakinden aşağı kalır yan yok.

Bugüne kadar bu bedel Balkanlar'da, ardından da Afganistan'da ABD emperyalizminin çıkar ve ihtiyaçları doğrultusunda müdahale, savaş ve işgal gücü olarak aktif görevler üstlenmek oldu. Halihazırda Afganistan'da üstlenilen işgal komutanlığı sorumluluğunun siyasal ve askeri faturası, artan karışıklıklara bağlı olarak önümüzdeki dönemde kendini belirgin biçimde gösterecektir. Afganistan geneline genişletilmesi planlanan bu sorumluluğu Türkiye'den devralmaya aday herhangi bir ülke halihazırda yok ortada. Yuları sıkı sıkıya Amerikan yönetiminin elinde olan Türk devletinin ise bu sorumluluğu kolayca ortada bırakmak gibi bir olanağı yok. Afganistan batağının yükü, ABD ile birlikte, onun işgal gücü konumundaki Türkiye'nin üzerine kalacak gibi görünmektedir.

Fakat ABD'nin çıkar ve ihtiyaçları doğrultusunda hareket etmenin sonuçları kendini asıl olarak Ortadoğu'ya yapılmak istenen kapsamlı müdahale üzerinden gösterecektir. Türk devleti hahihazırda NATO'nun Ortadoğu'daki ileri karakoludur. Türkiye, ABD'nin bölgeye yönelik saldırı ve müdahalelerinin değişmez askeri üssüdür. Bunlar yetmezmiş gibi, daha bir de ABD ve İsrail ile birlikte Ortadoğu hallklarına karşı kurulmuş üçlü saldırgan askeri ittifakın da içindedir.

Irak'a karşı gündeme gelecek emperyalist savaşla birlikte bu uğursuz konum ve utanç verici rol yeni boyutlar kazanacaktır. Irak'a karşı savaşta Türkiye'nin bir saldırı üssü olarak kullanılacağı kesindir, bu konuda bir belirsizlik ve tartışma yok. Türk ordusunun savaşta ABD hesabına nasıl ve ne ölçüde yer alacağı ise gelişmelere bağlı olarak şekillenecek. ABD emperyalizmi Irak'a karşı hazırlandığı savaşı temelde Türkiye üzerinden gerçekleştirmek istemektedir. Borç köleliği ve İMF anlaşmalarıyla Türkiye üzerinde iyice ağırlaştırılmış bulunan emperyalist vesayet ilişkisi, ABD'ye hesabını bu doğrultuda yapma olanağı ve kolaylığı sağlamaktadır. İşbirlikçi burjuvazinin ve onun adına ülkleyi yönetmekte olanların tutumunu tayin edecek olan da temelde budur. Yani "İMF tarafından ABD hesabına satın alınmış" olmak gerçeği karşısında ortada fazlaca bir tercih imkanı da yoktur. En fazlasından emperyalist cephedeki iç

çatlakların sağladığı sınırlı bir manevra alanı vardır ki, bu alanda olayların nasıl gelişeceği de henüz yeterince açık değildir.

Sonuç olarak, Amerikan emperyalizmi ve işbirlikçi burjuvazi, Türkiye'nin siyaset sahnesini yeniden düzenlerken, içerde İMF programını uygulayan, dışarda ise emperyalist saldırganlık ve savaşın gerektirdiği bir politikayı uysalca izleyen bir yeni hükümet arayışı peşindedir. Amerikancı/İMF'ci düzen partilerinin, özellikle de seçimlerin ardından hükümet olma şansı yüksek görünenlerin, tam da bu iki temel konuda aykırı bir tek kelime etmemeleri, dahası İMF programını uygulayacakları konusunda açıkça güvence vermeleri, onların bu ihtiyacı net bir biçimde algıladıklarını ve buna tam uyum gösterdiklerini ortaya koyuyor.

Baskı ve terör rejimine uyum

Fakat bunları organik olarak tamamladığı halde pek öne çıkmayan, çıkması da istenmeyen bir üçüncü temel sorun daha var. Bu, 12 Eylül faşist darbesiyle birlikte anayasal, yasal ve kurumsal çerçevesi oluşturulmuş, Kürt halkına karşı kirli savaş yılları içinde alabildiğine geliştirilip yetkinleştirilmiş baskı ve terör rejiminin olduğu gibi korunmasıdır. Bu, işbirlikçi tekelci burjuvazi için temel önemde bir başka ihtiyaçtır. Kurumsal ve yasal temeliyle bugünkü yapı korunmaksızın, İMF programlarını bugünkü acımasızlığıyla uygulamanın kolay olmayacağını, bu uygulamaların biriktirdiği hoşnutsuzluğun kolay dizginlenemeyeceğini işbirlikçi burjuvazi, onun adına ülkeyi yöneten "düzen bekçileri" çok iyi bilmektedirler.

Bu ihtiyacı çok iyi algıladıklarından dolayıdır ki, sağı ve soluyla burjuva düzen partileri de baskı ve terör politikasına ve onun taşıyıcısı olan kurumsal yapıya yönelik herhangi bir eleştirel tutum ortaya koymadıkları gibi, demokratik hak ve özgürlükler alanında da herhangi bir vaatte bulunmamakta, demagojik düzeyde bile olsa kitlelerin dikkatini bu alana çekmemeye özel bir özen göstermektedirler. Erken seçim kararıyla birlikte gündeme getirilen AB'ye uyum yasalarıyla yapılan makyajın olduğu kadarıyla kitleler üzerindeki aldatıcı etkisini bu konuda susmanın, demokratik hak ve istemleri tartışma dışı tutmanın bir imkanı saymaktadırlar.

Dikkate değer olan olgu, bu tutumun düzen icazetine sığınmış reformist solda da yansımalarını bulabilmesidir. İMF programı çerçevesinde yaşanan sosyal yıkımın sonuçları ve Amerika eksenli emperyalist savaş hazırlığı üzerine kolayından solculuk taslayan bu partiler, faşist baskı ve terör rejiminin kurumsal yapısı, bu çerçevede temel demokratik hak ve özgürlükler üzerine kayda değer herhangi bir istem ileri sürmemekte, teşhir ve propaganda çalışmalarında buna fazlaca yer vermemektedirler. Sırtını devlete dayamış İP'in bu konuda tümüyle susması (açıklanmış bulunan seçim bildirgelerinde buna ilişkin tek kelime yok!), ÖDP ve HADEP'in ise bu konudaki söylemlerini "Kopenhag Kriterleri"ne endekslemeleri anlaşılır bir durumdur. Fakat AB'ye karşı göründüğü halde "demokrasi bloku" adı altında AB solunun kuyruğuna takılan EMEP ile "majestelerinin komünist partisi" olmaya soyunan (ve bu konuda sermaye medyasından çok bilinçli bir destek, teşvik ve kayırma gören) SİP-TKP cephesinde de durum özünde farklı değildir. Öylesine ki, EMEP seçimlere ilişkin önemli bir parti toplantısının "sonuç bildirgesi"nde sorunu "anti-demokratik tüm yasalardan kurtulma" olarak koymakla yetinmiştir (17-18 Ağustos tarihli *"Sonuç Bildirgesi"*). SİP-TKP ise seçim gündemiyle bağlantılı olarak düzen partileri ile kendisini bir dizi sorun üzerinden karşılaştıran bir temel parti metninde bu kadarını bile yapmamış, bu konuyu tümden atlayabilmiştir! (*"Düzen Partileri Bir Yana TKP Bir Yana"*).

"Terbiyeli sol"un temel siyasal hak ve özgürlükler mücadelesi, bununla bağlantılı olarak baskı ve terör rejimi üzerine bu suskunluğu da rastlantı değildir. Düzenin icazetine sığınmış olmak "hassas" siyasal

sorunlarda, özellikle de devlet ve iktidar sorunlarında suskun kalmayı, bunun yerine genel bir müsammaha ile karşılanan iktisadi ve sosyal sorunlar üzerine solcu gevezelik yapmakla yetinmeyi gerektiriyor. Buradaki davranış tam da hücre saldırısı alanındaki davranışın genelleşmiş bir yansımasıdır. Hücre saldırısını kendi dışında görmek ve bu alanda pratik değeri olan herhangi bir siyasal davranıştan özenle kaçınmak, işin özünde kendini devletle sorunlu görmemekle (ne de olsa hücre saldırısı "devlete kafa tutanlara" yönelik bir saldırıydı) aynı anlama gelmekteydi.

Temel siyasal sorunlara, baskı ve terör rejimine, bunun aracı olarak baskıcı devlet aygıtına dokunmayan, devrimci iktidar sorunu bir yana temel demokratik hak ve özgürlükler uğruna bile açık ve etkin bir ajitasyondan özenle kaçınan bu solculuk türü elbette düzen egemenlerinin gözünden kaçmıyor, tersine, gittikçe daha çok ve daha açık bir ilgi ve kayırmanın konusu oluyor. 12 Eylül'le yaratılan ve yıllar öncesinden devletin "Milli Siyaset Belgesi"nde kayda geçirilen bir solculuk türü (siyaset belgesinin deyimiyle "ılımlı sol") ile yüzyüze olduğumuza göre, bütün bunlar kuşkusuz şaşırtıcı da değildir.

Fakat bütün bunlardan girmiş bulunduğumuz seçim faaliyeti dönemi için çıkarılması gereken temel önemde bir sonuç ve bununla bağlantılı görevler var önümüzde. Komünistler ve onlarla birlikte herşeye rağmen bugün devrimci konumunu koruyan herkes, yalnızca Amerikancı/ İMF'ci düzen partilerinin değil, düzen icazetine sığınmış fakat hala da devrimcilik iddiası taşıyan bu solcu düzenbazların da maskesini indirmek için gerekli çabayı gösterebilmelidir.

İhtiyaçlara uyumlu hükümete bugünden hazırlık

İMF-TÜSİAD kaynaklı hükümet komplosu, siyasi yaşamı emperyalizmin ve tekelci burjuvazinin yukarıda sıralanan yeni dönem ihtiyaçlarına göre yeniden belirlemeye yönelik bir girişimdi. Buna yönelik hükümet darbesi önden tasarlandığı şekliyle başarısız kalmış olsa da, bu doğrultudaki çabalar yeni duruma uyarlanmış biçimiyle ve tüm hızıyla halen sürmektedir.

Geleneksel düzen sağını kendi içinde toparlayamayan burjuvazi, gelinen yerde çözümü "merkez sağ" iddiasıyla ortaya çıkan dünün şeriatçısı Tayyipçi AKP üzerinden aramak zorunda kalmış durumda. Bu zorunluluk, AKP'nin herşeye rağmen elde etmiş göründüğü seçmen desteğinden geliyor. AKP'nin cömert "değişim" vaatleri, "merkez sağ" çizgide ve her bakımdan düzenle uyumlu hareket etme iddiası, buna yönelik arayışları kolaylaştırmış bulunuyor. Halihazırdaki güçlük daha çok 28 Şubat'la bağlantılı politik ve psikolojik sorunlardan kaynaklanıyor. Tayyipçi AKP ikiyüzlü takiyeci bir tutumla böyle olmadığını ısrarla söyleyip dursa da, toplumda böyle bir algılamanın önüne geçilememesi bir handikap oluşturuyor.

Bu, ABD ile TÜSİAD'ın sözcülüğünü yaptığı işbirlikçi burjuvaziden çok 28 Şubat'ın aktörü düzen ordusu için bir sorun. ABD için sorun yok, zira AKP yıllardır ABD'nin desteği ile yönlendirilen gelişmelerin bir ürünü. Tayyip belediye başkanlığından beri ABD'den destek görüyor ve AKP'yi kurmadan önce ondan özel icazet almış durumda. TÜSİAD'ın sözcülüğünü yaptığı işbirlikçi burjuvazi için sorun yok, zira AKP'nin yeni kimlik üzerinden topluma pazarlanması ve yeni hükümetin güçlü adayı olarak meşrulaştırılması tam da TÜSİAD'ın orduya özel raporuyla hız kazandı. Bunu holding medyasının "değişim" kimliği üzerinden Tayyip'i topluma pazarlaması izledi.

Gelinen yerde bu konuda onlar cephesinden de bir sorun yok. Olması için fazla bir neden de yok; zira Tayyipçi AKP bu raporun verdiği mesajı zamanında aldı ve o günden beri ABD'nin ve tekelci burjuvazinin yeni dönem ihtiyaçlarıyla tam

bir uyum içinde hareket edeceği konusunda söylem ve fiili düzeyde inandırıcı güvenceler vermek için olağanüstü bir çaba harcadı. Sözünü tutarsa burjuvazi için bir sorun kalmıyor, tutmazsa 28 Şubat'ın ikinci bir versiyonu burjuvazi için yakın geleceğin bulunmaz bir olanağı olarak yedekte duruyor demektir.

Siyasal yaşam üzerindeki gücü ve vesayeti ne olursa olsun, ABD ile işbirlikçi burjuvazinin halihazırda benimsediği ve mevcut koşullar içinde biraz da zorunlu gördüğü bir çözüme düzen ordusunun yöneltebileceği bir itiraz olamaz. Çok çok Refah Partisi döneminin anılarını bir basınç ve tehdit ekseni olarak kullanarak Tayyipçi partinin ayağını denk almasını ve hata yapmamasını sağlayabilir.

Kaldı ki, AKP'ye hazırlanan hükümet ortağı bu konuda bir başka güvence olarak görülmektedir. Hükümetin olanaklıysa büyük, fakat hiç değilse küçük ortağı olarak Derviş CHP'si bu çerçevede hazırlanıyor. Bu da bir Amerikan ve TÜSİAD tercihi ve Derviş'in CHP tercihi bunun böyle olduğunun en tartışma götürmez kanıtı.

Kuşkusuz Derviş üzerinden CHP'ye yapılan operasyon muhtemel bir hükümet ortağı olarak Tayyipçi AKP'yi dengeleme hesaplarının çok ötesinde ve üzerindedir. '90'lı yılların başında, birbirini izleyen Demirel ve Çiller hükümetlerine SHP'yi ve ardından onun ad değiştirmiş biçimi CHP'yi hükümet ortağı olarak kullanmanın bu ağır kirli savaş ve sosyal saldırı döneminde faydasını fazlasıyla gören burjuvazi, bundan daha fazlasını son üç yıllık hükümet döneminde DSP üzerinden gördü. Emekçilere ve devrimcilere salt sağ partilere dayalı bir hükümetle kolay kolay cesaret edemeyeceği tarihi önemde bir dizi saldırıyı, burjuvazi Ecevit'in DSP'si sayesinde bu dönemde hayata geçirmeyi başarabildi.

Koalisyon hükümetlerine sol yaftalı parti ortaklığı, emekçileri şaşırtmanın ve nispeten daha kolay dizginleyebilmenin temel önemde bir olanağıdır artık Türk burjuvazisi için. Son üç-dört yıldır DSP üzerinden elde edilen bu yarar, DSP'nin artık posası çıkarıldığı için, yeni dönemde bu kez CHP üzerinden elde edilmek isteniyor. CHP ise kendisinden beklenenin bu olduğunun tam olarak bilincindedir. Derviş'i saflarına almakta gösterdiği olağanüstü gayret, İMF programını kararlılıkla uygulayacağına dair net açıklamalar ve nihayet gündemdeki emperyalist savaş konusunda çok bilinçli suskunluğu, beklenene fazlasıyla karşılık vermeye hazır olduğunun başlıca göstergeleridir. Emperyalizme ve işbirlikçi burjuvaziye hizmette, emperyalist dayatmalara ve İMF reçetelerine harfiyen uymada CHP'nin DSP'yi çok gerilerde bırakacağından ise kuşku duyulmamaldır. Bunu bugünden işçilere ve emekçilere anlatmak, onları kendilerini bekleyen bu yeni tuzağa karşı şimdiden uyarmak ve seçim sonuçlarına umut bağlamak yerine devrimci sınıf mücadelesi yolunu tutmaya çağırmak, devrimci seçim çalışmasının temel unsurlarından biridir.

Seçimler ve parlamento karşısında üç temel davranış çizgisi

Burjuva düzen partileri için seçimlerde kendi ilke, amaç ve programlarını anlatmak diye bir sorunu yoktur; zira aralarında bu konuda gerçekte herhangi bir fark yoktur. Hükümet olmayı başarırlarsa izlemek durumunda kalacakları çizgi, uygulamak durumunda kalacakları program aynıdır ve kendileri dışında önden hazırlanmış halde onları beklemektedir.

Buna rağmen 3-4 yılda bir gündeme gelen burjuva parlamentosu seçimleri, burjuva düzen partileri için çok özel bir siyasal önem taşırlar. Zira seçimler onlar için, aldatıcı ve ikiyüzlü vaatlerle kitlelerin edilgen oy desteğini almak ve böylece siyasal yaşamda kendilerine rant sağlayacak etkin bir güç olmak için biricik fırsattır. Onlara bu fırsatı değerlendirebildikleri oranda, bir dahaki seçimlere kadar siyasal yaşamda şu veya

bu ölçüde bir rol oynama olanağı elde edeceklerdir. Buradan sağlayacakları siyasal destek onlara, iki seçim arası dönemde kitlelere artık bir daha başvurmaksızın siyasal yaşama katılma olanağı verecek ya da bir dahaki seçimlere kadar siyaset dışı tutacak, böylece siyasette etkin olmanın nimetlerinden yoksun bırakacaktır. Burjuva düzen partileri için siyasal yaşam temelde parlamenter yaşamdır ve bundan dolayı da seçimlerde kitlelerin oy desteğini almak ve parlamentoda sandalye kazanmak onlar için temel önemde bir siyasal sorundur. Bu nedenledir ki seçimlerde varlarını yoklarını ortaya koyarlar; her türlü yalan, demagoji ve temelsiz vaatle kitleleri aldatmayı seçim çalışmalarının eksenine koyarlar ve sermaye gruplarının desteğiyle bunun için muazzam harcamalar yaparlar.

Tümüyle düzen icazetine sığınmış bulunan, bu çerçevede resmi siyaset sahnesinde meşrulaşmayı amaçlayan ve temelde parlamenter bir güç olmak hayali peşinde koşan her çeşidiyle sosyal-reformist sol partiler için de durum özünde farklı değildir. Bunlar elbette, halihazırda parlamenter bir güç olamamanın da etkisiyle, siyasal yaşam ve etkinliklerini seçimler dönemiyle sınırlamıyorlar. Tam da böyle bir güç olabilme hedefi çerçevesinde, gündelik siyasal yaşam içinde kitleleri etkilemeye çalışıyorlar. Ama devrimci amaç ve hedeflerden, buna yönelik bir konumlanış ve stratejiden tümüyle yoksun bu partiler için nihai hedef parlamenter bir güç olmaktır. Bunu ister İP, ÖDP ve kısmen EMEP gibi artık açıkça ortaya koysunlar, isterse SİP-TKP ile öteki bazıları gibi şimdilik gizleme gereği duysunlar sonuç değişmez, bulundukları konum üzerinden hepsi aynı kaçınılmaz yolun yolcusudurlar.

Gerçeğin ne olduğunu görebilmek için bu partilerin seçim platformlarına ya da bildirgelerine bakmak bile yeterlidir. Burada devrimci amaç ve hedeflere, bunu gerçekleştirmenin temel yol ve yöntemlerine ilişkin işçilere ve emekçilere söylenmiş tek bir cümle bulmak mümkün değildir. Tüm bu platform ya da bildirgeler, temel siyasal sorunlar üzerine, özellikle de devlet ve iktidar sorunu üzerine açık ve dolaysız bir tek kelime söylememeye ortak bir özen gösteriyorlar. Bu ne şaşırtıcıdır ne de rastlantı; zira onlar devrimci amaçlardan tümüyle yoksundurlar, düzenin yasallık cenderesine teslim olmuşlardır ve ortaya koydukları hedeflere ancak yasalara uyarlanmış barışçıl mücadele çizgisiyle ve parlamenter yolla ulaşmayı hedeflemektedirler. Bundan dolayıdır ki tüm bu partilerin açıklama, bildiri ya da bildirgelerinde burjuva parlamentarizminin teşhiri ve devrimin propagandası (ki bu seçimlere katılsa bile her devrimci parti için temel önemde ilkesel bir sorundur) üzerine bir tek söz bulmak mümkün değildir. Temel siyasal sorunlar üzerine suskunlarını kurum olarak seçimler ve burjuva parlamentosunun gerçek işlevi ve içyüzüne ilişkin suskunluklarıyla birlikte ele alınız, bu partilerin gerçek konum ve nitelikleri konusunda yeterli bir fikir edinirsiniz.

Devrimci sınıf partisi için ise durum temelden farklıdır. Komünistler seçimlere katılmayı ve burjuva parlamentosundan devrimci amaçlar için yararlanmayı ilke olarak reddetmezler. Fakat bunu yaparken, bizzat bu çaba içinde parlamentarizmi en etkin biçimde teşhir ederler ve bu konuda kitlelerde en ufak bir yanılsamaya mahal verınemeye özel bir dikkat gösterirler. Seçimler süreci ve olanaklı olduğu ölçüde parlamento kürsüsü, onlar için, temel yapısı ve kurumlarıyla burjuva düzeni, bu arada bizzat burjuva parlamentosunun içyüzünü ve temel işlevini teşhir etmenin; devrimci ilke ve amaçları propaganda etmenin, kitlelere gerçek kurtuluş yolunu göstermenin bir aracından ve fırsatından başka bir şey değildir.

Seçimler dönemi burjuva düzen partileri için, hoşnutsuzluğu büyümüş ve sorunlarına çözüm arayışları peşindeki kitleleri sahte vaatler ve çözümlerle aldatmanın, onları kendi bağımsız güçleriyle siyasi yaşama katılmaktan

alıkoymanın, parlamento dışı sınıf mücadelesinin önünü kesmenin bir olanağıdır. Tersinden devrimci sınıf partisi içinse, parlamenter hayalleri darbeleyerek devrimci sınıf bilincini ve mücadelesini geliştirmenin temel önemde bir fırsatıdır. Bu çerçevede komünistler için seçim çalışmaları tümüyle devrimci sınıf mücadelesine ilişkin genel hedef ve görevlere tabidir; onlar seçim atmosferinden, kitleleri devrimci hedeflere kazanmanın, onların birliğini, örgütlenmesini ve mücadelesini bu doğrultuda geliştirmenin bir olanağı olarak yararlanmaya bakarlar. Bu çerçevede onlar kitlelerin karşısına düzenin yasallık cenderesine ve seçimlere uyarlanmış güdük seçim platformları ve bildirgeleriyle değil, kendi bağımsız devrimci sınıf programlarıyla, bunun döneme uyarlanmış ve güncel devrimci görevlere bağlanmış popüler açıklamalarıyla çıkarlar.

Bağımsız devrimci sınıf çizgisi

Bu genel çerçeve, partimizin gündemdeki seçimlerde izleyeceği somut çizgiye de açıklık kazandırmaktadır. Partimiz seçimlere kendi bağımsız devrimci sınıf platformuyla katılacaktır. Seçim atmosferinden devrimci ilke ve amaçlarını yaymak, kitleleri parlamenter yanılsamalara karşı uyarıp devrimci sınıf mücadelesi çizgisine çekmek için en iyi biçimde yararlanmaya bakacaktır.

Mevcut koşullarda, bağımsız devrimci sınıf adaylarıyla işçilerin ve emekçi kitlelerin karşısına çıkmak, bunu bağımsız devrimci sınıf tutumunu vurgulamanın ve etkin bir seçim kampanyası yürütmenin bir olanağı olarak kullanmak, partinin seçimlerde izleyeceği davranış çizgisinin somutlanmış biçimidir. Bu kampanyanın amacı hiç de oy toplamak değil, fakat devrimci propaganda ve ajitasyonu normal dönemlerle kıyaslanamaz ölçüde güçlendirmek, kitleleri devrimci açıdan aydınlatmak, parti programını tanıtmak, onun döneme uyarlanmış stratejik ve taktik istem ve şiarlarını kitleler içinde yaymaktır. Seçim çalışmasında başarının ölçüsü de bu olacaktır.

Devrimci propaganda ve ajitasyonu normal dönemlerle kıyaslanamaz ölçüde güçlendirmek demek, normal dönemlerle kıyaslanamaz bir çalışma seferberliği içine girmek, buna uygun bir planlama ve organizasyonu gerçekleştirmek demektir. Burjuva düzen partilerinin siyasette rant kapılarını aralamak için, reformist sol partilerin burjuva siyasal sahnede kendilerine yer açmak için harcadıkları enerjiyi, devrimci sınıf partisi militanları işçi sınıfının bağımsız hareketini geliştirmek ve devrim davasını büyütmek için harcayacaklardır. Bu ise onlarla kıyas kabul etmez bir şevk, enerji ve yoğunlukla çalışmayı gerektirir.

Mevcut koşullarda, bağımsız devrimci sınıf adaylarıyla işçilerin ve emekçi kitlelerin karşısına çıkmak, bunu bağımsız devrimci sınıf tutumunu vurgulamanın ve etkin bir seçim kampanyası yürütmenin bir olanağı olarak kullanmak, partinin seçimlerde izleyeceği davranış çizgisinin somutlanmış biçimidir. Bu kampanyanın amacı hiç de oy toplamak değil, fakat devrimci propaganda ve ajitasyonu normal dönemlerle kıyaslanamaz ölçüde güçlendirmek, kitleleri devrimci açıdan aydınlatmak, parti programını tanıtmak, onun döneme uyarlanmış stratejik ve taktik istem ve şiarlarını kitleler içinde yaymaktır.

Seçim dönemi parti örgütleri ve militanlarının bunun gerektirdiği bir bilinç, enerji ve inisiyatifle hareket etmelerini gerektirmektedir. Siyasal yaşamın yoğunlaştığı ve işçiler ile emekçilerin siyasal ilgisinin normal dönemlere göre belirgin biçimde arttığı seçim atmosferi, parti örgütleri ve militanları için gerçek bir devrimci seferberlik dönemi olabilmelidir.

EKİM

Kitle içinde parti çalışması

Kitle çalışması, açıktır ki, sadece pratik faaliyetle kitlelere ulaşmak değildir. Aynı zamanda parti ile kitleler arasında her türden (politik, sosyal, kültürel vb.) bağın kurulması çabasıdır. Bu çalışmanın başarısı, partinin ideolojik-siyasi çizgisinin kitleler içinde güç kazanması, örgütsel yapısının geliştirilmesiyle ölçülür.

Dolayısıyla kitle çalışması, kitlelere yönelik genel politik faaliyet (her türden ajitasyon ve propaganda); işçi ve emekçilerle kurulan çok yönlü ilişkiler; kitle tabanında oluşturulan örgütlülükler; yerel parti faaliyetini sürdürecek güçlerin örgütlenmesinin toplamıdır.

Öte yandan, düşünsel/yazınsal faaliyet; ideolojik-teorik mücadele alanındaki görevlerin yerine getirilmesi; her durum ve gelişmenin isabetli olarak değerlendirilmesi, genel-güncel taktik politikaların, mücadele ve eylem hattının saptanması ve nihayet bunun kitlelere ulaştırılması, partinin genel politik faaliyetin bir parçasıdır.

Buradan bakıldığında, kapasitemizi zorlayan bir pratiğimiz olduğunu iddia edebiliriz. Haftalık bir politik yayın organı, aylık bir MYO, gençlik dergisi, her bir çalışma alanının ihtiyaçlarını karşılayabilecek yerel bültenler, illegal ve legal propaganda-ajitasyon materyallerini (afiş, bildiri, bülten vb.) yaygın kullanabilmemiz gerçeği ve onlarca kitaptan oluşan koca bir külliyat var ortada. Bunlar teorik-programatik, ideolojik-politik, taktik-stratejik netlikle yoğrulup biçimlendirilmiş araçlardır. Nitekim tüm ezilen ve sömürülenlerin genel ve güncel sorunları, adımlamaları gereken yol konusunda isabetli politik açılımlar yapabiliyor partimiz. Her konuda sağlam yaklaşımın güvencesi bir programa sahip. Ama bu kadarının yeterli olmadığını biliyoruz. Sınıf hareketinin bilimsel sosyalizmle birleşmesini sağlamış, sınıf kitlelerini partiye-devrime kazanmış, toplum çapında politik kuvvet olmuş, kökleşmiş bir parti haline gelmek hedefimiz.

Peki, partiyi bu hedefe ulaştıracak bir politik faaliyet düzeyine sahip miyiz? Yürüttüğümüz faaliyet üzerinden baktığımızda, bu soruya henüz olumlu bir yanıt veremiyoruz.

Kitle çalışmasında yayınların önemi

Yayınların, bildirilerin düzenli ve zamanında dağıtımının politik faaliyet açısından önemi açıktır. Lenin, *"Bir Yoldaşa Örgütsel Görevlerinin Üzerine Mektup"* unda yayınların dağıtımını "son derece önemli bir görev" olarak niteliyor ve bunu şöyle gerekçelendiriyor: *"Çünkü eğer biz dağıtımı yapan özel bir semt grubu ile o semtteki bütün fabrikalar ve o semtteki mümkün olduğu kadar çok sayıda işçi evi arasında düzenli bir bağ kurabilirsek, bu hem gösteriler, hem de bir ayaklanma açısından büyük değer taşıyacaktır. Yayınların, broşürlerin, bildirilerin hızlı ve düzenli bir biçimde dağıtılmasını düzenlemek, örgütlemek ve bu amaçla bir temsilciler ağı geliştirmek demek, ileride gösterilerin ya da ayaklanmanın büyük bir kısmını gerçekleştirmek demektir."*

O halde, kitle içinde çalışmada mesafe katedebilmemizin birinci koşulu, genel politik faaliyetin bir ayağı olarak pratik-politik faaliyet kapasitemizi geliştirip, yetkinleştirmektir.

Kuşkusuz yoldaşlarımızın çoğu bunun bilincindedir. Ama kimi yoldaşlarımız yayın satışını kitle çalışmasının bir parçası olarak değil de, salt bir "satış" faaliyeti gibi algılayıp yaşadığı ilk zorlanmada bu işi yük sayabiliyor. 100-200 kişilik fabrikalarda

çalışıp da uzun süre bir işçiyi bile gazete okuru haline getiremeyen yoldaşlarımız olabiliyor. Ya da, aylarca süren bir direnişin öznesi haline gelen, direniş boyunca işçilerle yatıp kalkan, işçiler tarafından sözü dinlenen bir sınıf devrimcisinin hiç değilse 8-10 işçiyi düzenli yayın okuru haline getirmesi beklenirken, bu başarılamayabiliyor.

Yine Lenin, 1901 Mayıs'ında kaleme aldığı ünlü *"Nereden Başlamalı"* makalesinde "ilkeli, sistemli ve çok yönlü propaganda ve ajitasyonu" "an'ın ihmale gelmez görevi" olarak niteliyor. Sözlü ve eylemli ajitasyon ve propagandayı, bunun için gerekli olan ajitatör, propagandist gruplar sorununu şimdilik bir yana bırakalım. Bu durumda sistemli ve çok yönlü bir ajitasyon ve propagandanın başlıca araçları yazılı-görsel (MYO, PYO, kitaplar, bültenler, afiş, bildiri, duvar yazıları vs.) materyallerdir.

Kitle çalışmasının bir boyutu propaganda-ajitasyon materyallerini kitlelere ulaştırmaktır. Bunun kadar önemli olan diğer boyutu da bu araçlardan örgütleyici olarak yararlanabilmektir. *"Nereden Başlamalı"* makalesinde Lenin, bir siyasi gazete ihtiyacını, ajitasyon, propaganda ve teşhir için bunun ne denli zorunlu olduğunu etraflıca anlattıktan sonra şöyle devam ediyor: *"Ne var ki, bir gazetenin rolü, yalnızca fikirlerin yayılması, siyasi eğitim ve siyasi müttefiklerin kazanılmasıyla sınırlı değildir. Bir gazete sadece kollektif bir propagandacı ve kolektif bir ajitatör değil, aynı zamanda **kolektif bir örgütleyicidir**. Bu bakımdan, gazete, inşa halindeki bir binanın çevresine kurulan iskeleye benzetilebilir; bu iskele yapının sınırlarını belirler, inşaat işçileri arasındaki bağlantıyı kolaylaştırır ve böylelikle onların yapılacak işleri bölüşmelerini ve örgütlü çalışmalardan çıkardıkları ortak sonuçları görmelerini sağlar."* (Vurgu bizim.)

Elbette Lenin'in kastettiği "bina" örgüt, "inşaat işçileri" de kadrolar ve örgüt güçleridir. O "kollektif bir örgütleyici" derken, siyasi gazetenin örgütü ve siyasal çalışmayı örgütleyici rolünden söz ediyor. Ama yayınların "kolektif örgütleyici" rolü kitle çalışması açısından da geçerlidir. Özellikle merkezi yayınlar kitleleri örgütlemenin de başlıca araçlarıdır. Yayınlara bu gözle bakılmalı, kitle çalışmasında bu çerçevede kullanabilinmelidir. Bir insanı kazanıp örgütleyebilmek için, öncelikle yayınlarımızın düzenli takipçisi, muhabiri/katkıcısı haline getirmek durumundayız.

'99 başlarında saptanan yeniden inşa görevi tüm önemini koruyor. O günden bugüne, yaşanan sürecin tüm ağırlığına rağmen, bu görevi yerine getirmek için parti güçleri anlamlı bir pratik sergilediler. Bu elbette önemlidir. Ancak sonuçları üzerinden bakıldığında, yetersiz olduğu açıktır. Çünkü kadrolaşmak gibi temel önemde bir sorunla yüzyüzeyiz. Kadrolaşmak için de işçi ve emekçi kitlelere gitmek, etkili bir kitle çalışması yürütmek durumundayız. O halde, yayınlarımız başta olmak üzere tüm ajitasyon-propaganda materyallerinin yaygın dağıtımını sağlamak ve bunları kitle ilişkileri örgütlemenin araçları olarak kullanmak "anın ihmale gelmez görevi"dir!

Kitlelerle sıkı bağlar

Kitle içinde çalışma denildiğinde temel önemde sorun, tek tek işçilerle ve işçi-emekçi gruplarıyla yaygın ilişkilerin kurulabilmesidir.

Lenin yazılarında döne döne kitlelerle sıkı bağların önemine vurgu yapar. Denilebilir ki, Lenin'de en çok çubuk bükme bu konudadır. Bireysel terörizmi eleştirdiği *"Devrimci Maceracılık"* (1 Ağustos 1902) makalesinde, "devrimin tek 'umudu' 'kalabalıktır'; ancak bu kalabalığa önderlik edebilen (lafta değil, fiiliyatta) bir devrimci örgüt polise karşı savaşabilir..." der. "Kalabalığa" "fiiliyatta" önderlik edebilmek ise, açık ki "kalabalıkla" sıkı ilişkiler gerektirmektedir. Bundan bir ay sonra yazılan *"Bir Yoldaş'a Örgütsel Görevlerimiz Üzerine Mektup"*ta ise şunları söyler: *"... komite üyelerinin* (St. Petersburg parti komitesinden sözediliyor, biz buna il komitesi de diyebiliriz) *birçok işçiyi kişisel olarak tanımaları sorunu özel bir önem kazanır.*

İşçilerin arasında olup biten her şeye önderlik edebilmek için, her yere gidebilmek, çok sayıda işçi tanımak ve her yere girip çıkabilmek vb. gerekir." Bizim koşullarımızda bu vurguları bölge organları ve yerel kolektiflerin üzerinden anlamak gerekir.

Lenin 1920'de ise, siyasi partinin, sınıfın ancak küçük bir kısmını bağrında toplayabileceğini, geniş kitlelere ancak bu bilinçli azınlığın önderlik edebileceğini belirttikten sonra şunları söyler: *"Eğer bu azınlık gerçekten bilinçliyse, kitleleri peşinden götürmeyi başarıyorsa, gündemdeki her soruna çözüm getirebiliyorsa, işte o, gerçek anlamda bir partidir. (Yok eğer kitlelere önderlik etmeye, onlarla bağ kurmaya çalışmıyorsa, adına parti de dense o bir parti değil, bir hiçtir.)"* (Lenin, *Örgütleme*, s.24, Kaynak Yayınları)

"Güçlü bir illegal Parti Merkezleri, sistemli olarak çıkan illegal yayınlar ve en önemlisi yerel hücreler, özellikle de doğrudan doğruya işçilerin arasından gelen ve kitlelerle sıkı temas içinde yaşayan öncü üyelerin yönettiği fabrika hücreleri: Devrimci ve Sosyal-demokrat işçi hareketinin her türlü zorluğu göğüsleyebilecek sağlamlıkta çekirdeğini işte bu temel üzerinde inşa ettik" sözlerini ise 1908'de söylenmiştir (*"Doğru Yolda"* başlıklı makale, Lenin).

"İşçi kitleleriyle sımsıkı bağlar kurma", bu çerçevede "her fabrika bizim kalemiz olmalıdır" sözünün bizim için güncel ve yakıcı önemi ortadadır. Kitlelerle bağ kurmanın araçlarından biri, değinmiş bulunduğumuz gibi, yayınlardır. Bunların dışında işçi ve emekçilerle ilişki geliştirmenin onlarca yolu, yöntemi ve aracı vardır, ki bunlar da ancak pratik içinde bulunup çıkarılabilir.

Burada kitlelerle bağ kurma sorununda dikkat edilmesi gereken birkaç noktaya kısaca değinelim.

* İdeolojik-politik olarak kendini sürekli olarak donatmayan bir devrimci emekçileri kazanmayı başaramaz. Dahası bilip anlatmak da yetmez; önemli olan, anlatılanların anlaşılmasını, alınmasını sağlamak, düşünceyi aşılamayı başarabilmektir.

* İyi öğretmen öğrencisinden öğrenebilendir. Bunu şöyle de anlayabiliriz: İnsanları konuşturamayan, dinlemeyen, anlamayan kişi onları tanıyamaz. Tanınmayana da isabetli müdahale yapılamaz. Bağ kurulsa bile geliştirilemez, kişi kazanılamaz.

* Kitlelerin içine girebilmek, onlarla bağlar kurmak sosyal yönden gelişmiş olmayı gerektirir. Sosyallik insanın en doğal özelliğidir. Ama kapitalizm bunu olabildiğince köreltir. Bu yetersizlik pratik içerisinde adım adım, üzerine gidilerek aşılabilir. Güçlü bir kitle çalışması için parti militanlarının bu açıdan en ileri düzeyi yakalamaları gerekir. Çünkü sosyal bağlar kuramayan siyasal bağları kurmakta da zorlanır.

* Emekçiler sözden çok pratiğe, sözle pratik arasındaki tutarlılığa önem verirler. Devrimci kitleleri davranışlarıyla, pratiğiyle, tutarlılığıyla kazanabilir. Gerek günlük yaşam gerekse fabrikadaki yaşamımızla örnek olmalıyız. Devrimci; güvenilirliliği, dürüstlüğü, ilkelerden ödün vermezliği, adilliği, fedakarlığı, paylaşımcılığı, ama ille de alçakgönüllülüğü ve hoşgörüsüyle öylesine sağlam bir kişilik olmalıdır ki, herhangi bir işçi sorunlarını, duygu ve düşüncelerini paylaşacak birini aradığında aklına ilk gelen kişi yakınındaki o devrimci olsun.

Bütün bunların ışığında önemli bir noktanın daha altını çizelim. Sıkça görülen hatalı yaklaşımlarından biri, kitleleri kazanmaya çalışan kişinin bir öğretmen edasıyla hareket etmesidir. Oysa kapitalizmin yabancılaştırdığı insanlar, öte yandan kendilerinden farklı görmedikleri sağlam kişilikli devrimcilerle herşeylerini paylaşmaya da hazırdır. Kendilerinden üstün ve farklı gördükleri, bu açıdan yabancı hissettikleri bir devrimciyle ise aralarına peşinen bir duvar çekerler. Kitle içinde etkili bir çalışma yapmak istiyorsak, asla sıradanlaşmadan, devrimci kişiliğimizle farklılığımızı koruyarak kitlelerin seviyesine inmeyi başarabilmek durumundayız.

Burada sıralananlar kitlelerle bağ kurabilmenin koşulları, ama bir bakıma da

yolları. Son olarak şunlar eklenebilir: Partili her militan bağ kurduğu her işçi ilişkisiyle, ileriliğine geriliğine bakmadan ilgilenmek, ilişkileri geliştirmekle sorumludur. İlişkilere elden geldiğince siyasal bir nitelik kazandırılmalıdır. Ama ne olursa olsun bir kez bağ kurulduktan sonra, niteliğine bakmaksızın ilişkiyi korumak ve güçlendirmek gerekir. Bugün sadece bir dost olanın yarın öbür gün bir yoldaş olamayacağını kimse iddia edemez.

Parti çalışanı, Lenin'in deyimiyle, her yere girip çıkabilen, her yerdeki gelişmelerden anında haberdar olabilen kişi olduğuna göre, sendikal, siyasal, kültürel, sosyal çevreler, gruplarla da bağlar geliştirebilmelidir. Dolayısıyla sendikalar, işçi temsilcilikleri, dernekler, sosyal-kültürel kuruluşlar vb. kitle örgütleri, güvenlik planında koşulları el veren her yoldaşımızın doğal uğrak yerleridir demek yanlış olmaz. Halihazırdaki pratiğimizde örnekleriyle de karşılaşıyoruz. Muhalif tiyatro grupları, müzik grupları, yayın ve edebiyat çevreleri, aydın grupları, sendikal çevreler, gençlik içinde karşılaşılan otonom gruplar, yöresel dernek çevreleri vb. var. Bunları hem etkilemek, hem de onlardan yaralanmak için sürekli bir ilişki içinde olmak gerekir.

Parti ancak bütün bu sayılanlar üzerinden kitlelerle "sımsıkı" bağlara sahip olabilir. Parti ancak böyle kitlelerin nabzını tutup, onlara önderlik edebilir.

Sınıfın örgütlü müfrezesi olmak!

Daha en başında belirttiğimiz gibi, bunlar kitle içinde çalışmanın sadece bir kısmını oluşturuyor. Partinin "işçi kitleleriyle sımsıkı bağlar kurması", bu bağları geliştirmesi ve güvenceye alması, aynı zamanda kitleler içinde kurumlaşmaya gitmesiyle, kitle tabanında örgütsel kurumlarını yaratmasıyla, kitle örgütleri içinde mevziler tutmasıyla mümkündür.

Stalin *"Leninizmin Temelleri"*nde diyor ki; *"Parti sadece işçi sınıfının öncü müfrezesi değildir. Eğer bu sınıfı gerçekten yönetmek istiyorsa, sınıfın örgütlü müfrezesi de olmalıdır. (...) Parti, ... partisiz, örgütsüz işçi kitlelerinin milyonlarına disiplin ruhunu ve sistemli mücadeleyi, örgüt ruhunu ve metaneti kazandırmalıdır. Ama parti, ancak kendisi de disiplin ve örgüt ruhunun somut örneği ise; ancak kendisi proletaryanın örgütlü müfrezesi ise, bu görevi başarabilir. Bu koşullar olmadan, partinin, proletaryanın muazzam kitlelerine önderlik etmesi söz konusu bile olamaz."* (*Örgütlenme Üzerine*, s.142, İnter Yayınları)

Sınıfın öncü ama aynı zamanda örgütlü müfrezesi olmak! 1900'lerin başında Rusya'da oldukça gelişkin ama aynı zamanda dağınık olan yerel çalışmayı (Lenin bunun "esnafça" bir çevrecilik halini aldığını belirtir) disiplinli merkezi bir örgütlülüğe kavuşturma sorunu vardı. Bizde ise yerel inisiyatifin ve çalışmanın geliştirilmesi, elbette ki merkezi yapımızı güçlendirecek tarzda geliştirilmesi sorunu var. Sınıfın örgütlü müfrezesi olabilmek için öncelikle örgütsel omurgayı güçlendirmek, örgüt iç yaşamını disipline etmek vb. gerekir. Bu çerçevede, organlaşmak, kurumsal işleyişi oturtmak, organ çalışmasını yetkinleştirmek, mahalli önderlik düzeyine çıkarmak gibi sorunları zaten tartışıyoruz. Partinin yazınsal birikimi bunlarla doludur, tüm yoldaşlarımız tarafından döne döne incelenmeyi beklemektedir. Dolayısıyla biz konumuz çerçevesinde, sınıfın örgütlü müfrezesi olmanın ikinci yanına, kitleler içinde örgütlenme boyutuna değinelim.

"Sınıfın örgütlü müfrezesi" olabilmek için parti, sınıf kitleleri içinde de örgütsel yapılarını inşa etmek zorundadır. Ama bu "sürekli olarak kişisel bağların aşırı bolluğuna ve çevreciliğe götüren" "yerel esnafça çalışma" ile başarılamaz. O halde, kitlelerle sıkı bağlardan, işçilerle birebir ve grup ilişkileri geliştirmek vb.'den, ilişkileri örgütlü hale getirmeyi, kurumsallaşmayı anlamalıyız. Bu bağlamda, doğrudan partinin çekirdeği olan bir fabrika hücresi kurmak da, sendikalaşma, TİS ya da herhangi bir ihtiyaçtan kaynaklı işyeri komitesi oluşturmak da örgütlülük yaratmaktır. Nitekim biz, fabrika çevreleri oluşturmak, eğitim grupları

kurmak, bunlar üzerinden fabrika hücrelerine gitmek diyoruz. Demek ki ana doğrultumuz, fabrikada ya da semtte, sendikada, dernekte ya da okulda, kitlelerin olduğu herhangi bir alanda partiyle organik bağı olan örgütlülükleri yaratmaktır.

Kitleleri örgütleme çok değişik yol ve araçla başarılabilir. Mesela işçi-emekçi platformu girişimleri bunu hedefliyor. Bir sendikal çalışma işyeri komitesi gibi bir örgütlülüğü yaratır. Diyelim ki YÖK yasa tasarısına, paralı eğitime karşı öğrencileri birleştirmek ve eyleme kanalize etmek kitlelerin örgütlenmesinin bir biçimidir. İnsanları herhangi bir dernek çevresinde toparlayıp aktifleştirmek de kitlelerin örgütlenmesi demektir.

"Parti, işçi sınıfının tek örgütü değildir. Proletarya, onlar olmaksızın sermayeye karşı başarılı mücadele edemeyeceği bir dizi başka örgüte sahip" olmak zorundadır: *"sendikalar, kooperatifler, fabrika örgütleri, parlamento grupları, partisiz kadın birlikleri, basın, kültür ve eğitim örgütleri, gençlik dernekleri, (açık devrimci eylem sırasında) devrimci mücadele örgütleri..." "Bütün bu örgütler, belirli koşullarda işçi sınıfına kesinlikle gereklidirler, çünkü bunlar olmadan mücadelenin çeşitli alanlarında proletaryanın sınıf mevzilerini güçlendirmek, burjuva düzeni yerine sosyalist düzeni geçirmekle yükümlü bir güç olarak proletaryayı çelikleştirmek olanaksızdır."* (Stalin, *Leninizmin Temelleri*)

Nedir ki bütün bu örgütlülükleri, "partiyi sınıfa bağlayan volan kayışları haline getirmek" için, hedefimizin, yukarıda da değinildiği gibi, kitleler içinde parti örgütünün saç ayaklarını (fabrika hücreleri, semt örgütleri, dağıtım grupları vb. parti taban birimlerini/kollektiflerini) yaratmak olması gerekir. Öyleyse, kitle ilişkilerimizi partinin organik bileşenleri düzeyine çıkarmaya çabalamalıyız. Partinin sınıf kitleleriyle sımsıkı bağlara sahip olması örgütün kitleler içinde böyle kök salmasıyla mümkündür.

Böylece kitle içinde çalışmanın diğer önemli boyutuna girmiş olduk. Yukarıda anılan parti birimlerine, parti faaliyetinin yerelleştirilmesinin ve yerelde sürdürülmesinin başlıca özneleri düzeyi kazandırılamazlarsa, partinin sınıf kitleleri içinde kökleşmesinden de söz edilemez. Bu doğal olarak böyledir, denilebilir. Ama kendi özgünlüğümüzde var olan bölge organları/kollektifleri, maalesef ikameci pratiği aşamamaktalar. Bu bir yaklaşım sorunudur. Siz kurduğunuz ilişkilere somut/pratik iş alanları açarak, onları sebatla birimler halinde örgütlemeyi önünüze koymazsanız, doğal olarak her işe de kendiniz koşturursunuz. Kadro devrimci pratik içinde yetişir. O halde biz, insanları pratik içerisine çekmek, örgütlü çalışma yürütebilmelerinin örgütsel yapılarını oluşturmak, ideolojik-politik eğitimi de bunlara yaslanarak gerçekleştirmek durumundayız. Kadrolaşmak böyle mümkündür. Kitle içinde çalışma gerçek güçlerine ve gücüne ancak böyle kavuşur. "Parti'nin sınıf kitleleriyle sımsıkı bağlar kurması"nın hayattaki gerçek karşılığı budur.

Partimizin çok güçlü bir birikimi var. Bu birikimi sınıf içinde ete-kemiğe büründürebilecek ilk güçler de mevcut. Öyleyse kitle içinde çalışmanın her alanında yetkinleşememizin önünde bir engel yok. Partiyi sınıf kitlelerine taşıyalım, kitleleri Partiye çekelim, Partinin kitle bağlarını sıkılaştıralım! "Sınıfı partiye kazanma, parti ve sınıfa dayanarak devrimi kazanma sorumluluğu"nun hakkını ancak böyle verebiliriz; bu büyük vasiyetin gereklerini ancak böyle yerine getirmiş oluruz.

Yeni dönem ve yeni dönem devrimciliği

Deniz Yılmaz

Yeni bir dönemin başındayız

"İnsanlık yeni bir döneme girmiştir. Yeni dönem, yeni bir devrimler dönemi olarak tarihe geçecektir; nesnel olgular buna işaret ediyor, belirtiler bunu gösteriyor." (EKİM 1. Genel Konferansı/Değerlendirme ve Kararlar)

Zor bir dönemden geçiyoruz. Toplumsal-siyasal süreçlerin, iç ve dış gelişmelerin yönü dönemin zorluğunu her geçen gün artıracak nitelikte. Bu, saldırıların daha da yoğunlaşacağı, devrimci siyasal çalışmanın bu saldırılardan ciddi biçimde payını alacağı, yanısıra görev ve sorumluluklarımızın bugünle karşılaştırılamayacak düzeyde ağırlaşacağı bir dönemi işaretliyor. İçerisine girdiğimiz dönemi tarihsel gelişme sürecinden koparak salt kendi sınırları içerisinde değerlendirmek, gelişmelerin güncel anlam ve öneminin gerçek kapsamını daraltacaktır. Dolayısıyla dönemi tarihsel gelişme süreci temelinde değerlendirmek, güçler, imkanlar, çelişkiler ve dinamikleri bu çerçevede yerli yerine oturtmak bir zorunluluktur. Ancak böyle yapılırsa dönem sadece zorluğuyla değil, yanı sıra imkan ve olanaklarıyla birlikte değerlendirilerek gerçek kapsamıyla anlaşılabilir. Beraberinde görev ve sorumluluklar hakkıyla yerine getirilebilir.

Dönemi gerçek kapsamı ve dinamikleriyle kavrayabilmek için; komünistlerin henüz siyasal yaşama ayak bastıkları dönemde, dönemin iç ve uluslararası durumuna ilişkin yaptıkları kapsamlı değerlendirmeler hareket noktası olarak alınabilir. Bu değerlendirme ve tespitler, sonrasında yaşanan gelişmeler tarafından doğrulandı. Komünistler bu temelde güncel gelişmeler karşısında net bir politik tutumun sahibi oldular. Süreç içerisinde bu tespit ve değerlendirmeler güçlendirilip geliştirildi.

Komünistler, emperyalist-kapitalist gericiliğin sosyalizme ve işçi sınıfına karşı Doğu Bloku ve Sovyetler Birliği'nde yaşanan çöküşe dayanarak yürüttüğü karşı saldırı döneminde; mevcut toplumsal-sınıfsal ilişkilerin, 12 Eylül sonrasında yeniden varolma ve kimlik bunalımı içerisindeki sol hareket tablosunun ve nihayet uluslararası planda yaşanan gelişmelerin çok yönlü bir devrimci tahlilini yaptılar. Bu dönemi, bir dönemin kapanıp yeni bir dönemin başlangıcı saydılar.

Yeni dönemde siyasal-toplumsal mücadeleye, işçi sınıfı ve yaşadığımız toplumun bu biricik devrimci sınıfının temsilcisi olabilecek yeni tipte komünist partiler damgasını basacaktır. Geçmişin küçük-burjuva hareketliliğinin ürünü devrimci siyasal akımları ise büyük ölçüde tasfiye olacaklar, hala siyasal varlıklarını sürdürebilenler ise işçi sınıfının toplumsal ve siyasal olarak damgasını vuracağı bir ortamda gölgede kalacaklar, sınıflar mücadelesinde belirleyiciolmaktan çıkacaklardır.

EKİM 1. Genel Konferans değerlendirmelerinde yer alan ***"Bugünün Dünyası: Süreçler ve Eğilimler"*** başlıklı metine bu gözle yeniden bakılmalıdır. Bu metin emperyalist-kapitalizmin bugün artık çarpıcı boyutlar almış ilişki ve yönelimlerini daha o günden belli bir açıklıkta ortaya koymaktadır. Yine bu değerlendirme temelinde hareketimiz yeni dönemi, Türkiye ve dünyada işçi sınıfının odağında olacağı *"Yeni bir proleter devrimler ve halk isyanları"* dönemi olarak tanımlamaktadır.

Bir dönemin kesin biçimde kapandığına ilişkin tespitimizin yapıldığı dönemde, içeride ve dışarıda eski dönem artık son demlerini yaşıyordu. Yeni dönemin güç, imkan ve dinamikleri henüz belli belirsiz biçimde varlığını hissettirebiliyordu. Bugünse sancılı ve nispeten uzun sayılabilecek bir dönemin

ardından yeni dönem, tarafları, çelişki ve dinamikleri ile kesin biçimde toplumsal yaşamda hakim olmuş durumdadır. Bunu, hem içerde hem uluslararası planda yaşanan gelişmeler, hem de sınıf ve emekçi kitle hareketinin gelişme eğilimi ve dinamikleri açısından baktığımızda görmek mümkün. Burada, bu metin sınırlarında, ancak bazı temel değerlendirmelerimize atıf yapmakla yetineceğiz.

Tüm bunlardan hareketle şu sonucu çıkartmak mümkün. Oldukça zorlu ve karmaşık görevlerin üstesinden gelmek durumunda olduğumuz bu zor dönem; eğer hakkı verilirse, komünistlerin genel eğilimler üzerinden tanımladığı yeni dönemin tüm siyasal ve örgütsel sonuçlarına gebedir. Yeni dönemin tüm çelişkilerini, imkan ve dinamiklerini içerisinde barındırmaktadır. Dolayısıyla emperyalist-kapitalizmin azgın bir karşı saldırıya geçtiği bu dönem, beraberinde odağında işçi sınıfının olduğu "yeni bir proleter devrimler ve halk isyanları dönemi"nin önünü açacak gelişme dinamiklerine sahiptir.

Dönemin görev ve sorumluluklarına hakkıyla yanıt verecek ideolojik-politik ve sınıfsal duruşun asgari imkanlarına sahip tek siyasal güç olarak, yeni dönemin Partisi bu dönemde siyasal-toplumsal arenaya bir taraf olarak çıkacaktır. Artık devrimci sınıfın siyasal temsilcisi olarak Parti, toplumsal-siyasal yaşama damgasını vuracaktır.

Her bakımdan bir ayrışma ve saflaşma dönemi

Sınıflar mücadelesinin iç ve uluslararası planda sertleşeceği yeni dönem, bir ayrışma ve saflaşma zemini üzerinden şekillenecektir. Uzun dönemdir böylesi bir süreç yaşanmaktadır.

Burada yeniden ayrışma ve saflaşmanın gelişimine ve aldığı biçimlere değinmek dağıtıcı olacaktır. Ama şu kadarını söylemek mümkün. Küçük-burjuva hareketin yaşadığı evrim, liberal solun içerisine girdiği çıkmaz ve düzenle bütünleşme yönünde son dönemde somut biçimler kazanan arayışlar; diğer taraftan düzen cephesinden devletin tahkimatı ve kaba müdahalelerle biçimlendirilmeye çalışılan burjuva siyaseti, tümüyle böyle bir sürecin ifadeleri ve ürünüdürler. Tüm bunlar sınıflar mücadelesinin, bu mücadele içerisinde sınıfsal kimliğine uygun bir konum kazanan çeşitli siyasal akımların genel tablosunu oluşturmaktadır.

Bu tablo, sarsıcı mücadelelere gebe olan gelecek dönemde daha ileri biçimler kazanacaktır. Saflaşma çok daha net yaşanacak, taraflar çok daha açık bir biçimde ve mücadelenin sınıfsal-siyasal niteliğine uygun kimlikleriyle siyasal arenada görüneceklerdir.

Mevcut ayrışma ve saflaşmanın ana kutupları, işçi sınıfı ile burjuvazi-emperyalizm ve bunların siyasal temsilcileri olacaktır. Mevcut siyasal gelişmelerin ortaya çıkardığı eğilim ve dinamiklere bu gözle de bakılmalıdır. Diğer yandan, yeni döneme hazırlık sorununu, taraflar kendi siyasal-sınıfsal konumundan hareketle yanıtlayacaktır. Burjuvazinin siyasal temsilcileri de bugün kendi cephelerinden bunu yapıyor, devrimci sınıfın temsilcileri de.

Burjuvazi cephesinden hazırlık, sınıf-emekçi hareketinin gelişmesini bugünden engelleyecek adımların atılması, buna uygun politika ve kurumların oluşturulması biçiminde sürdürülüyor. Bunun için en azgın ve tereddütsüz güçlerin önü açılıyor, zayıflar ayıklanıyor vb.

Komünistler ise karşı cepheden, burjuvazinin işçi ve emekçi kitleler üzerindeki denetimini zayıflatacak politikalar ve pratikle, geleceğin sert sınıf mücadeleleri için zayıf yanlarını kapatmak, saflarını saldırılara karşı hazırlamak ve sağlamlaştırmak sorumluluğuyla davranacaklardır.

Yeni dönemin partisi güncel gelişmelerin ortaya çıkarması muhtemel zorluklarını göğüsleme iddiası ve sorumluluğuyla hareket ediyor. Bu düzeyin gerisine kalacak her birey, Parti ile arasındaki mesafeyi açarak sınıflar mücadelesinde geriye düşecektir. Dolayısıyla aynı süreç Parti ile, Parti bünyesinde bulunan ama partili düzeyden uzak unsurlar arasında da yaşanacaktır. Bu süreç mevcut mesafenin kapatılması biçiminde olabileceği gibi, mevcut konumunda ayak direyen unsurların saflardan

düşmesi biçiminde de gelişebilecektir. Yakın geleceğin sert ve şiddetli mücadelelerine yanıt verme iddia ve kapasitesinden uzak unsurlar geride bırakılacaktır.

Topyekûn devrimci seferberliğin anlamı

Her bakımdan zorlu bir döneme girdiğimiz şu günlerde, dönemin ortaya çıkardığı görev ve sorumlulukları tam bir devrimci seferberlik ruhuyla üstlenmek durumundayız. Ayrışma ve saflaşma zemininde devrimci sınıfın partisine yakışır bir hazırlık içinde olmalıyız. Düzenin kapsamlı saldırılarını (emperyalist savaş, İMF programları vb.) göğüsleyebilmek bilinci ve sorumluluğuyla davranmak, bu hazırlığın içerik ve kapsamını esastan belirleyecektir.

Bugün saflarımızda buna uygun bir davranış tarzı halihazırda yetersizdir. Kendine yeten devrimci tipi gözlemlenebilen bir olgudur. Sürecin ve görevlerin anlamını gerçek bir kavrayışa çıkarmayan, enerjisi kendini ayakta tutmaya ancak yeterli, tek düze ve sıradan bir pratik faaliyetle yetinen bu devrimcilik anlayışına artık saflarımızda yer olmamalıdır. Devrimci seferberlik, "normal" dönemleri katlayan bir enerji ve pratik çabayı gerektirir. Bir tek komünistin, "normal" dönemlerde çok sayıda komünistin yaptığı işi üstlenmesini gerektirir. Buna uygun bir cüret ve tokluğu gerektirir. Bu düzeyi kazanmanın yolunu Stalin'in şu sözleri belli bir yalınlıkta ortaya koyuyor: "Büyük hedefler, büyük enerjiler doğurur."

Peki bu durumda, temel değerlendirmelerimiz, politik-pratik faaliyetin görevlerini ve yönünü gerçek kapsamıyla koyarken, biz neden buna uygun bir davranış ve ruhsal şekilleniş sağlamakta zorlanıyoruz?

Bunun ideolojik-politik-örgütsel ve sınıf kimliği planındaki zayıflıklara dayalı kökleri olmakla birlikte, biz burada yukarıda ortaya konulan çerçevede, sorunu genel kavrayışa ilişkin yanıyla ortaya koyacak ve yanıtı da buradan hareketle vermeye çalışacağız. Bunu, komünist kadronun sorunu kişiliğinde somutlayıp bu temelde gerçek bir çözümlemeye varabilmesi için, bizzat ona yöneltilmiş sorular yoluyla yapacağız.

Yayınlarımızdaki politik değerlendirmelerimiz pratiğimizi ne kadar belirliyor? Örneğin dönemsel olarak öne sürdüğümüz "emperyalist savaşı durduralım!" şiarının canlı siyasal-sınıf özünü ne kadar kavrayabiliyor, bu şiarın içerdiği güncel siyasal görevi ne kadar içselleştirebiliyoruz? Bu şiar partinin dönemsel pratik-politikaya eksen oluşturabilecek bir direktifi (hem de tüm çalışmamızı bağlayacak kadar önemli) olarak algılanıyor mu?

Bu sorular çoğaltılabilir, ancak tümü tek bir soru olarak da formüle edilebilir. Devrimci iktidar mücadelesini, devrimciliği ne kadar ciddiye alıyoruz? Gerçek anlamıyla kimliğimizde ne kadar cisimleştirebiliyoruz? Bu sorulara nesnel zorlukların bir yanıt oluşturmadığını biliyoruz. Zira misyon bilincinin tükendiği bir durumda nesnel zorluklar teslimiyete gerekçe olur.

Yeni dönemin ihtiyaçlarına uygun bir devrimcilik anlayışı ve pratiği

Yeni dönemin ihtiyaçlarına uygun bir devrimcilik anlayışı ve pratiğini tüm saflarımızda varetmek bugünün birincil görevidir. Artık pratiğimizin ve devrimciliğin ölçütleri yeni dönemin ihtiyaçları tarafından belirlenecektir. Kendi ekseninde dönüp duran, ufuksuz-soluksuz, dar sorunlara boğulan tekdüze devrimcilik anlayışı, geçmişe ait olarak , her türlü biçimi ve kalıntısına karşı kararlı bir mücadele ile aşılacaktır. Dönemin karmaşık ve ağır görevlerini omuzlayabilen; yaratıcı, enerjik, dünyayı değiştirme misyonu ile hareket edebilen bir devrimci kimliği yaratma hedefiyle hareket etmeliyiz. Tüm yoldaşlarımız kendilerini bu ölçütlere göre değerlendirmek durumundadırlar. Yine eksik ve zayıf yanlarınıza yeni dönemin ihtiyaçları ışığında bakmalı, bu doğrultuda buna uygun bir ruh ve azimle aşma çabası içerisine girmeliyiz.

İçerisinde bulunduğumuz dönemi yeni dönemin dinamikleri ve olanakları temelinde anlamak, bunu yapabilmenin zorunlu önkoşuludur. Bu ise partili bir bilinç ve iddiaya sahip olmak, gelişen süreçlere Partili

bir gözle bakmak, anlamak ve değiştirme iradesi göstermekle mümkün olacaktır. Partili kimlik kendisini sınıflar mücadelesinin genel ekseni üzerinde tanımlayan, devrimci sınıfın en ileri temsilcisi olma sorumluluğuyla görevlerini kavrayan, güncel olanı tarihsel olana bağlayan, bunu kimliğinde cisimleştiren bir kimliktir. Bunu yapamayan bir devrimcinin yeni dönemi kazanma iddiasının altı boş kalacak, Parti ile arasındaki mesafe büyüyecek ve akibeti eskiye ait olarak aşılmak olacaktır.

Partiyle aramızdaki mesafeyi kapatmalıyız

Dönemin görevlerini omuzlamak için her açıdan parti düzeyini yakalama çabası içerisinde olmalıyız. Bu somutta partili kimliğe ulaşma sürecidir. İdeolojik-örgütsel ve devrimci kimliğimizi geliştirmek, bu hedef doğrultusunda yaşamımızın her alanını parti ölçütlerine uygun olarak örgütlemek demektir. Bir Partili, siyasal-toplumsal konumlanışı ve temel amaçlarını yaşamının merkezine oturtmasıyla, her türden küçük-burjuva devrimcisi ve solcusundan ayrılır.

Bir Partili, politik yaşamını sınıf mücadelesinin ihtiyaçları temelinde kurar. Mücadelenin kapsam ve ihtiyaçları onun ruh halini ve pratik tutumunu belirler.

Bir Partili tarihsel hedeflere bağlı olarak güncel-siyasal-toplumsal anda omuzlayacağı pratik görevleri belli öncelikler temelinde tanımlar. Bu, partinin dönemsel taktik politikasını yaşama geçirmek, bu politikanın yerellerin özgünlüğüne bağlama yeteneğini göstermek anlamına gelir.

Bir Partili, toplumsal yaşamı sınıfsal-siyasal bütünlüğü içerisinde algılar, her bir olguyu içerdiği canlı sınıfsal-siyasal özü ekseni temelinde algılar, pratikte buna uygun bir iradi güçle davranır.

Özcesi, bugünün görevlerinin üstesinden hakkıyla gelmek için, yeni dönemin Partisi ile aramızdaki mesafeyi hızla kapatmalıyız. Yeni döneme hazırlığın kritik halkası budur.

Yeni dönemin partisinin neferleri olma onurunu taşıyan komünistler olarak yeni dönemin zorlu görevlerinin altından başarıyla kalkmamamız için hiçbir neden yok. Çünkü Partimiz yeni dönemi karşılama yeteneğine sahip biricik siyasal güçtür. Tarihimiz, geleneğimiz, şehitlerimiz bunun kanıtıdır.

Bu bilinçle yeni dönemin partisiyle her alanda bütünleşelim, dönemin zorlu görevlerini karşılamak için büyük bir enerji ve çabayla düşmanı her alanda yenelim.

Eğitim sorunu...

(Baştarafı s.25'de)

Kapitalist düzenin çok yönlü ablukası altındaki bireylerin, onlara önderlik eden bir irade olmadığı koşullarda, buna karşı direnmeleri çok zordur. Bu anlaşılır bir durumdur. Sermaye iktidarının tüm araçlarını seferber ederek ideolojik, politik, kültürel cephelerden kitlelere yüklenmesi, din afyonunu laikliğe bulayarak kullanması, emekçi yığınları denetim altında tutma ihtiyacından kaynaklanmaktadır. Burjuvazi bu konuda da net bir sınıf bilincine sahiptir.

Elbette komünistler de net bir sınıf bilincine sahiptirler ve geleceğin biricik temsilcisi olan proletaryanın dünya görüşüyle donanmışlardır. Buna rağmen en önemli sorunlardan biri bilimsel sosyalizmin işçi sınıfı saflarında henüz taban bulamamasıdır. Bu koşullarda işçi sınıfının yeni kuşakları burjuva dünya görüşüyle zehirlenerek yetişmektedirler. Bu, soruna daha fazla yüklenmenin önemini göstermektedir.

Mevzi tutma ve kökleşme hedefine uygun bir tarzı yakalamak, bu tarzı oturtup kalıcı hale getirmek; düşmanın her türlü saldırısına ve savrulmalara karşı tok bir duruş sergileyen, sağlam bir sınıf bilincine sahip, inancını bilimsel teorik-programatik temellere oturtan kadrolarla mümkün olacaktır. Komünizmin bir dünya görüşü ve yaşam biçimi olarak sınıf devrimcileri şahsında ete-kemiğe bürünmesini, uzun soluklu kadrolar yetiştirilmesini hedefleyen bir çalışma düzeyi, yakalamamız gereken düzeydir.

Platform çalışmalarının bazı pratik sorunları

Öncü işçi platformları siyasal sınıf çalışmamızda önemli bir yer tutuyor. Bu platformlar, hep vurgulandığı üzere, tümüyle öncü bir müdahalenin ürünüdürler. Demek oluyor ki, sınıf hareketinin kendi iç süreçlerinin, sınıfın tabandan gelişen mücadelesinin yarattığı örgütlülükler değil, siyasal öncünün, somutta komünistlerin iradi yöneliminin gündeme getirdiği araçlardır.

Fakat bu öncü işçi platformlarının kurgu örgütler olduğu anlamına gelmiyor. Partinin konuya ilişkin temel değerlendirmesinde de söylendiği gibi; *"bu örgütlenmeler sınıf hareketinin son on küsur yıllık deneyimlerinden hareketle ve sınıf hareketinin bugünkü zayıflıkları ve açmazlarıyla ilgili bir değerlendirmenin ürünü olarak gündeme getirilmişlerdir. Yani tümüyle somut bir değerlendirmenin ürünü ve döneme uygun düşen politik-örgütsel bir araç olarak..."* (*Sınıf Çalışmasının Güncel Sorunları*, *Ekim*, sayı: 226)

MYO'nun 225 ve 226. sayılarında yayınlanan bu değerlendirmede konu derli toplu irdelendiği gibi, platform çalışmaları için politik-pratik bir program da sunulmuştur. Dolayısıyla, öncü işçi platformları nedir ne değildir, çalışma nasıl bir eksende sürdürülmelidir vb. gibi sorunlara zorunlu olmadıkça eğilmek gerekli değil.

Somut sürece baktığımızda, öncü işçi platformları uzun sayılabilecek bir süredir gündemimizde olmasına, bunların öngörüldüğü gibi somut bir ihtiyaca, sınıf ve emekçi kitlelerin eğilim ve arayışlarına yanıt olabildiğinin pratik deneyimlerle görülmesine rağmen, hala hedeflediğimiz örgütsel yapıları/iskeleti oluşturabildiğimizi söyleyemeyiz. Öne çıkan bazı sorunlar ya da örneğin 1 Mayıs gibi belli gündemler vesilesiyle yeni başlangıçlar yapmak durumunda kalabiliyoruz. Platformlar başlangıçta verili öncü işçi kitlesi içinde olumlu tepkilere, toplantılarına anlamlı katılımlara konu olsalar da, bir süre sonra geri çekilmelerle zayıflıyor, istikrarlı bir hatta oturtulamıyorlar. Bu, toplantıların katılımcılarının değişmesi ya da temsilcilerin, öncü işçilerin bir-iki toplantıdan sonra kendilerini geri çekmeleri üzerinden de görülebilir.

Bu sorunların aşılamamasında, sınıfın verili durumunu, nesnel zorlukları vb.'ni esas gerekçe yapamayız. "Başlangıç itibariyle öncü müdahaledir" dediğimiz yerde, sorunların esas kaynağını kendi pratiğimizde aramak durumundayız. Madem ki "bu platformları kurmak, oturtmak ve işçi tabanına maletmek için başlangıç döneminin gerektirdiği öncü müdahaleyi" gerçekleştirmek komünistlerin sorumluluğudur, o halde sorunu elbette ki "başlangıç döneminin gerektirdiği tokluk, kararlılık ve inisiyatifi kendi cephemizden" ne kadar gösterip gösteremediğimiz üzerinden ortaya koymak zorundayız.

Platform çalışması yürüttüğümüz her bölgede çalışmanın genel yükünü omuzlayabilecek asgari güçlere sahibiz. Platform faaliyetleri ağırlıklı olarak kendi güçlerimiz tarafından yürütülüyor. Örgütlenme birimler (fabrika, işletme vs.) zeminine oturana, her bölgedeki birkaç temel fabrikadan işçiler platformun örgütsel yapısına kazanılana kadar, bunun böyle olması doğal. Burada yinelemek gerekir ki; platformların işçilerin bağımsız inisiyatifini yansıtan gerçek taban örgütleri haline gelmesi, ancak örgütlenme birimlere yaslanması, tabana yayılmasıyla mümkündür. Diğer deyişle, *"öncü işçi platformları örgütsel açıdan fabrika tabanına oturabildikleri ölçüde, gerçek bir örgütsel yapıya kavuşmuş olabileceklerdir."*

Bizi bu hedefe götürecek öncü güçler mevcut olduğuna göre, günceldeki çözücü halkayı, platformları bulundukları alanlarda "kesintisiz ve sistematik bir politik faaliyetin" ve mücadelenin araçları haline getirebilmek olarak tanımlayabiliriz. Yani platformlar, toplumsal ve yerel ölçekteki en genel sorun ve gelişmelerden tekil-özgül sorun ve gelişmelere dek, işçi sınıfını ve emekçi kitleleri ilgilendiren her konuda çalışma yürütmek, tavır ve mücadele örgütlemek üzerinden gelişip yayılabilirler. Gerçek örgütsel zeminlerine de ancak böyle bir süreç içerisinde kavuşabilirler.

Halihazırda platformların sürükleyici/dinamik gücünü komünist işçiler oluşturuyor. Örgütlenme üstten alta doğru inşa edilmeye çalışıldığı ölçüde, hedeflenen tarzda bir politik faaliyet ve mücadele yürütmek için, bizzat komünistlerin örgütlü, sistemli ve istikrarlı bir çaba sergilemelerini gerekiyor. Nitekim çalışmayı yürüten güçlerimiz bu amaçla platform yürütmeleri oluşturuyorlar. Ancak, bunların işlevlerini yerine getirebilmeleri, öncülük rolünü başarıyla oynayabilmeleridir asıl sorun. Bu ise, perspektif planında açıklıkların yanısıra, disiplinli, ısrarlı, planlı-programlı bir çalışmayı gerektirir.

Örneğin, platformun temel toplantılarının düzenli hale getirilmesi, ihtiyacı karşılayacak şekilde periyodikleştirilmesi öncelikli meselelerden biridir. Fakat daha önemlisi, bu toplantıların işlevli bir tarzda gerçekleştirilebilmesidir. Her geniş katılımlı platform toplantısı öncesinde mutlaka iyi bir hazırlık yapılmalı, somut bir plan-program oluşturulmalıdır. Diyelim ki önümüzde bir platform toplantısı var. Yürütmeyi oluşturan ya da platformu sürükleyen güçler mutlaka bir ön toplantı yaparak, platform toplantısı için gündem oluşturmalı, neleri öne çıkarmak gerektiğini tartışmalı, gündemlere dair geliştirilebilecek pratik ya da eylemsel tavırları (örneğin bildiri çıkartmak, panel, gezi-piknik vb. düzenlemek, imza-ilan kampanyası yürütmek, yerel veya genel bir eyleme katılmak, süren bir direniş için destek ve dayanışma örgütlemek, mümkün olan yerde bağımsız fabrika, sokak eylemi örgütlemek vb.) saptamalıdır.

Kuşkusuz bunun bir ön hazırlık olduğunu, toplantılarda bunlar üzerinden dayatmalara gidilmemesi gerektiğini unutmamalıyız. Böyle bir hazırlıkla asıl amaçlananın platform toplantılarına çektiğimiz işçileri çalışmanın kendisine kazanmak olduğunu, bu çerçevede esnek tutumları elden bırakmamak gerektiğini göz önünde tutmalıyız. Neticede bu hazırlığı, platform toplantılarını asgari bir başarıyla örgütlemek, toplantıların verimli olması, dağınıklığın önlenmesi, işçilerde bilinç açıklığı oluşturulması, tartışma ve karar süreçlerine etkin ve bilinçli katılımlarının sağlanması için yapıyoruz. Yani platform toplantılarına katılanların kendilerini irade ve söz sahibi olarak hissetmeleri, dahası tam da öyle olmalarını sağlama çabasıdır bunlar.

Yürütmeyi oluşturanların işçi toplantılarında kuşatıcı ve yönlendirici olabilmesi böylesi bir hazırlık sayesinde olanaklıdır. İşçilerin birer özne haline gelmeleri, yani edilgenlikten kurtarılmaları da öncü gücün müdahalesine, etkinliğine, ustalığına bağlıdır. Platform toplantılarında kendini bulan her bir işçi, sınıf ve emekçilerle ilgili sorunlarda tartışma ve karar verme hakkı olduğunu gördüğü, buradan güç aldığı ölçüde, uygulama planında da etkin olmak sorumluluğu hissedecektir. Kaldı ki öncü müdahaleyle amaçlanan bir sorumluluk bilinci yaratabilmektir.

Burada sorunun bir diğer boyutu şudur: Her bir işçiyi platformun kalıcı bir öğesi, asli bir bileşeni, temel bir çalışanı haline getirmek... Bunun için öncelikle, alınan kararların hayata geçirilmesi çerçevesinde somut işler planlamak, her bireyin önüne hayır diyemeyeceği, dediği yerde samimiyetsizliğinin ortaya çıkacağı görevler koymak gerekir. Ama bunu platformun kararı/görevlendirmesi olarak yapmayı ihmal etmeyecek bir tarzda yapabilmeliyiz. Böylece platform giderek gönüllü çalışanlarını bulacak, tabana yayılmanın, birim örgütlerini yaratmanın olanaklarına kavuşacaktır.

Somut görevlendirme konusu ihmal edilmemelidir. Örneğin bir sonraki platform

toplantısının örgütlenmesi, buraya olabildiğince değişik fabrikalardan işçilerin, çeşitli kesimlerden emekçilerin katılımının sağlanması, her katılımcı işçinin önüne bir görev olarak konulmalıdır. Kendi biriminden insanları toplantılara katmaları başlı başına bir sorumluluk olarak belirlenmelidir. Ya da örneğin bir panel, seminer örgütlenmesi ya da bir bildirinin çıkarılıp dağıtılması kararı alındı. Pratik planda yapılacak işler somutlanıp, herkesin görev alması sağlanabilmelidir.

Öte yandan, sıkça toplantı mekanı ayarlamak sorunu ile karşılaşılıyor. Bu durumda sendikalı işçilere sormalıyız: Bu sendikalar, şube binaları ne işlere yarıyor, neden işçi toplantılarına kapıları açtırmıyorsunuz? İşçilerin çalışma koşulları üzerinden düşünüldüğünde tam da hafta sonları açık olmaları gerekirken niye kapılarına kilit vuruluyor? Sendikalar aidatlarınızla ayakta durduklarına, sınıfın bilinç ve örgütlülüğünü, mücadelesini geliştirmenin araçları olduklarına göre, sınıfın çıkarları için atılan en küçük adımı bile desteklemek zorunda değiller mi? Sorularla amaçlanan, özellikle sendikalı işçilerin bürokratlara bu yönlü basınç yapmaları gerektiğini anlatmaktır.

Sendikalara ilişkin bir-iki noktayı vurgulamakta yarar var. Platformların bulundukları yerelliklerde sendika şubelerini dikkatle izlemeleri, sürekli ilişki ve diyalog içinde bulunmaları, her birinin durumuna dair somut bilgiler üzerinden bilinç açıklığı oluşturmaları, toplantıların temel bir gündemi olabilmelidir. Sendikal bürokrasiye karşı mücadele ve yerelliklerdeki sendikalara iş yaptırmak çerçevesinde basınç oluşturacak tutum ve politikalar üretmek, öncü işçi platformlarının öncelikli işlerinden biridir. Bugün sınıfın içinde bulunduğu durum, işçi ve emekçi kitlelere yönelik her saldırı, sınıfı ilgilendiren her sorun, sendikaları tutum almaya, eylem geliştirmeye zorlamanın konusudur.

Bu noktada toplantılara katılan sendikalı işçilere, özellikle de işyeri temsilcilerine büyük bir sorumluluk düşmektedir. Geri bilinçli işçi kitlesinin gözünde de meşru ve haklı görülen bir muhalefet yürütmenin öncelikli dayanakları onlardır. İşçilerin karşısına geçip aşılması gereken sorunlardan şikayet edip de iş yapmaya gelince sahipsiz bırakmak, sınıfın çıkarlarını samimi olarak savunanların değil, olsa olsa bürokrasinin eklentisi durumundaki riyakarların tavrı olabilir. Öncü işçi platformları, böylelerinin ikiyüzlülüğünü gözler önüne sermenin, hak etmedikleri halde işgal ettikleri o mevkilerden defetme mücadelesi yürütmenin de uygun araçlarıdır.

Burada bazı pratik sorunlar üzerinde durduk. Pratik çalışma içinden hayli zengin ve öğretici pek çok deneyimin aktarılabileceği muhakkaktır. Pratiğimize temel değerlendirmelerimiz ve deneyimlerimiz yön vermeye başladığında, platform çalışmalarını başarıyla yürütmemek için hiçbir neden kalmayacaktır. Ve mesafe aldığımız ölçüde, platform toplantıları işçilerin sorunlardan yakınmanın ötesine geçemedikleri etkinlikler olmaktan çıkacak; platformlar, işçilerin söz ve karar iradesini yansıtan, uygulama gücüne sahip güçlü taban örgütlülükleri haline geleceklerdir.

Devrimin ve komünizmin şairi...

(Baştarafı s.27'de)

yine. Ve şimdi onun şiirleri devrimci sanatımızın çelik mermileri gibi pırıl pırıl parlamaktadır hala.

Zindan direnişlerinde makineli tüfeklere karşı dudaklarımızdan dökülür o mermiler. İşkencehanelerde zulmün ve vahşetin kalbine türkülerle beraber saplanır o mermiler. Grevlerde halayların coşkusuna karışıp gökyüzüne sıkılır o mermiler. Ve bir çatışmada belki son mermi olsa da içlerinden biri büyüdükçe büyür, yankılanır katillerin kulaklarında.

Devrimin ve komünizmin şairi Nazım Hikmet 100 yaşında.

Ölü soyucuları onun altın dişlerini ceplerine indirebilmek için sıradalar.

Ve biz komünistler ceplerimiz çelik mermilerle yolumuza devam ediyoruz.

Yeni dönemi göğüsleme sorumluluğu

11 Eylül sonrasında zincirlerinden boşalan emperyalist saldırganlığın hedefindeki asıl güç kuşkusuz ki ilerici-devrimci hareketler ve ezilen emekçi halklardır. Bu saldırı devrimci sınıf mücadelesini zorlaştıracağı gibi, bu mücadeleye yeni imkan ve olanaklar da sunacaktır. Burjuvazi ve bu sınıf adına devletleri yönetenler sürekli olarak işçi sınıfı emekçilerin sosyal kazanımlarını, demokratik haklarını gaspeden politikalar izlemektedirler. Bu amaçlarına ulaşabilmek için sürekli yeni yöntemler geliştirmekte, yeni manevralar yapmaktadırlar. Bu, asalak burjuvazinin kendi işini ne kadar ciddiye aldığının göstergesidir.

Ülkemizde de saldırılar doğrudan İMF-TÜSİAD programlarıyla hayata geçirilmektedir. Yıkım programlarını tüm sonuçlarına ulaştırabilmek için faşist devlet terörü en acımasız biçimde yaygınlaştırılmakta, bu saldırıya yalan ve çarpıtmaya dayalı ideolojik kampanyalar eşlik etmektedir. En önemli engel olarak görülen devrimci güçler ezilmeye çalışılmakta, devrimci tutsaklara yönelik katliam süreci devam etmektedir.

İçinden geçtiğimiz dönem, başta komünistler olmak üzere bütün devrimci güçlerin gelişmelere bu gerçeklik ve ciddiyetle eğilmelerini zorunlu kılmaktadır. Aksi durumda, değil saldırıları püskürtmek, örgütlü devrimci güçlerin ayakta kalmaları bile mümkün olmayacaktır.

Bu elbette çok ağır bir sorumluluktur. İşçi sınıfı ve emekçilere karşı taşınan bu tarihsel ve güncel sorumluluk, önderlik iddiasının anlamına uygun bir şekilde yerine getirilebilmesini zorunlu kılmaktadır. Sınıf düşmanlarımızın yöntem ve taktiklerini, sinsi plan ve manevralarını boşa çıkartmak devrimci kadroların vazgeçilmez görevleri arasındadır.

Enternasyonal dayanışma bilincinin artan önemi

ABD emperyalizmi Afganistan'dan sonra başka halkları da hedef tahtasına oturtmuş bulunuyor. İşbirlikçi Türk burjuvazisi ve onun adına ülkeyi yönetenler, içinde kıvrandıkları krizden kurtulmanın yolunu ABD emperyalizminin savaş arabasına bağlanmakta görüyorlar. Daha Amerikan uşağı Ecevit'in Washington ziyaretinde, Irak halkına karşı başlatılacak savaşa fiilen katılmanın karşılığında neler alabileceklerinin pazarlığının yapıldı. Irak'a yönelik saldırının komşu ülke ve Arap halklarına yaşatacağı yıkım ve acıları, Körfez savaşı, Yugoslavya ve Afganistan'da yaşananlardan biliyoruz. Önümüzdeki süreçte halklar arasında güçlenen anti-emperyalist bilinci ortak hedeflere yöneltmek suretiyle enternasyonal dayanışma ve halkların kardeşliğini güçlendirmek için yoğun çaba sarf etmek yaşamsal bir önem taşıyor.

"Teröre karşı mücadele" adı altında başlatılan, tüm kazanımları gaspetme ve polis devletine dönüş, emperyalist metropollerde de sınıf mücadelelerini ve çatışmalarını keskinleştirecektir. Uğruna ağır bedeller ödenerek elde edilen demokratik ve sosyal hakları savunmak için harekete geçecek olan emperyalist ülke proleterleri ile de enternasyonal dayanışmayı geliştirerek, anti-emperyalist, anti-kapitalist cepheyi güçlendirmenin olanakları mevcuttur. Emperyalist odaklar arası çelişkiler keskinleşmekle beraber, sistem karşıtı her hareketi ezmek için ortak hareket etmektedirler. Bu, saldırıya maruz kalanların aynı düşmana karşı dayanışma içinde mücadele etmelerini zorunlu kılmaktadır. Bu birliktelik sağlanamadığı sürece haydutlarla baş etmek mümkün olmayacaktır. Bu bilinci

kitleler içinde propaganda etmek ve yaymak temel bir sorumluluktur.

Anti-emperyalist bilinci geliştirip örgütlemek

Emperyalist sömürü ve soygunun görülmemiş ölçüde ağırlaştığı bir dönemde gündeme gelen emperyalist savaş ve saldırganlık, ezilen halklarda anti-emperyalist, anti-Amerikan bilinci güçlendirmektedir. İMF'nin dayatmaları sonucu birçok bağımlı ülkenin sanayisi, tarımı, eğitim ve sağlık hizmetleri iflas ettirilip çökertildi ya da yok pahasına ele geçirildi. Halklar işsizlik ve açlık belasıyla baş başa bırakıldı. Bu saldırılar henüz püskürtülemese de, çok sayıda ülkede direnişle karşılanıyor.

Ülkemizde de yıkım programının yarattığı duyarlılık Irak'a karşı saldırıyla gelişecektir. Bu duyarlılığı örgütlü tepkiye dönüştürmek, ama aynı zamanda emperyalizmin iç dayanağı olan işbirlikçi burjuva düzene karşı yöneltmek ihmal edilmemelidir. Hiçbir emperyalist güç iç dayanağı olmadan bir ülkede istediği gibi at oynatamaz. Türk burjuvazisi ayakta kalabilmek için emperyalist efendilere ihtiyaç duymaktadır. Emperyalizmin Türkiye'deki iç dayanağı burjuvazi ve onun adına ülkeyi yönetenler olduğuna göre, emperyalist güçlere karşı yükseltilecek mücadele ve şiarlar bu iç dayanakları da hedef almak durumundadır.

Bu bilincin işçi sınıfı ve emekçi kitlelere maledilmesi; proleter sınıf bilinciyle donanmış, anti-emperyalist mücadeleyi anti-kapitalist temeller üzerinden kavrayan ve bu kavrayışa uygun politikalar üretip yaşama geçiren devrimci kadrolar sayesinde başarılacaktır. Düzen içi çözümlerin tuzağına ve milliyetçiliğe düşmeden bunu yapabilmek ancak böyle kadrolar başarabilirler.

Sosyalist ideoloji ve kültürle donanmanın güncel önemi

Burjuva devletin baskı ve zor aygıtlarının yaygın olarak kullanılması, egemenlerin bu araçlarla yetinecekleri anlamına gelmiyor. Tersine, ellerindeki diğer araçları da en etkin bir şekilde her zaman kullanıyorlar. Rejimin ekonomik kriz içinde debelenmesi, siyasi yönden kitlelerin gözünde güvenilirliğini yitirmesi, emekçilerin düzenden bir beklentisinin kalmaması iktidarı açmaza sürüklemiş durumdadır. "Bu koşullarda çözümü, baskı ve teröre başvurarak korku ve yılgınlığı hakim kılmakta; öte yandan ise propaganda ve iletişim aygıtlarını etkili bir biçimde kullanarak emekçi kitleleri ideolojik olarak sersemletmekte ve kültürel açıdan dejenere etmekte bulmaktadır." Çürümenin doruğunda bulunan yazılı ve görsel medya, sendika ağaları, dinsel gericilik, şoven milliyetçilik, futbol ve şans oyunları vb. bu saldırının birer bileşeni durumundadır.

İşbirlikçi burjuva düzenin ideolojik alandan yükselttiği bu saldırıyı püskürtmek için devrimci hareket, işçi sınıfı ve emekçilerin sahip olduğu deneyim ve birikim fazlasıyla yeterlidir. Araçlar yönünden egemen sınıflar avantajlı olmakla beraber, devrimciler, Marksizm-Leninizm gibi bilimsel temellere dayanan, ilerici ve haklı bir ideolojiye sahiptirler. Bu açıdan burjuvaziden çok daha güçlü bir silaha sahiptirler. Burjuvazinin propagandası yalan ve demagojiye dayalı olmak zorundayken, devrimci propaganda, maddi-toplumsal koşullara ve emekçilerin bizzat yaşadıkları gerçeklere dayanır. Bu yönüyle, kitlelere ulaşabildiği oranda, burjuvazinin yalanlarıyla kıyaslanmayacak bir etkiye sahip olacaktır.

Karşı karşıya bulunduğumuz bu kritik saldırıya cepheden tavır alma iddiasındaki her militan, işçi sınıfı ve komünist hareketin yüzelli yıllık mücadelesinin ideolojik-politik-örgütsel ve kültürel birikimlerinden en etkin bir şekilde yararlanabilmelidir. Komünistler, parti birikimini yeniden gözden geçirmek, bu birikimi kavramak ve güncel taktik politikanın belirlenmesinde parti çizgisinin yol göstericiliğinden yararlanmak durumundadır. Partinin tahlilleri ve tespit ettiği güncel görevleri yaşama geçirebilmek için, başta parti programı olmak üzere, yaratılan birikimi asgari düzeyde kavramak zorunludur. Kapitalist-emperyalist sistemin çok yönlü saldırıların göğüslemek buna bağlıdır. Döneme bu bilinçle hazırlanmalıyız. Karşımıza çıkabilecek fırsatları kaçırmamak, hazırlığımıza bağlı olacaktır.

Bir bölge raporundan...

Yeni dönemde güç ve olanaklar, ağırlaşan sorumluluklar

(...)

Denilebilir ki uzun bir dönemin en yoğun politik faaliyetini yürüttük. Sol hareketin devrimci kanadının illegal devrimci çalışmaya iyice yabancılaştığı bir dönemde, bu çalışma kendini belirgin bir şekilde ortaya koyuyordu. Gerek görsel, gerek çeşitlilik, gerekse de yaygınlık olarak bu böyleydi. Bu açıdan başarılı bir performans ortaya koyduk. Ama bu işin sadece bir yönü ve çok da zorlanmadan altından kalkacağımız bir parçasıydı.

İşin diğer parçalarına gelince. Zorlanma alanlarımız biliniyor. Bu zorlanma noktalarını ortadan kaldırmaya dönük çabalarımızın hızı ve temposu ise, hem nesnel ve hem de bizden kaynaklanan yönleri ile ortadadadır.

Organlarımızın çoğu genç ve yenidir. Bu yeni oluş, deneyimsizlik, yetersizlik ve esas olarak da ana damardan uzaklıkan dolayı güçlüklerimiz bir kaç kat daha fazladır. Yetersizliklerin fazlalığı ve yürüyen bir sürecin ardından koşturmak ihtiyacı, eksiklik ve boşlukların doldurulması için gereken enerji ve çabanın boyutunu çok daha artırmaktadır. Buna bir de kısıtlılıklarımız eklenince daha fazla zorlanıyoruz. Bugünkü atmosferde mevcut olanaklardan gereğince yararlanabilirsek, devrimci ve reformist hareketin ataleti ortamında, partimiz kendine yaraşanı daha iyi bir şekilde yapabilecek güçtedir. Yakın geçmiş dönemimize kabaca baktığımızda, attığımız kısmi adımlarla iyi bir başlangıcın alt yapısını döşemeye başladığımızı görebiliyoruz.

Sınıf çalışması açısından geçmişle kıyaslandığında, çok yönlü açılımları yapabilecek kadro tipi ya da adaylarına bu dönem daha fazla yaklaştığımız görülüyor. Geçmişte sınıf çalışmamızın kimi mevzilerinde kısmi mesafeler alsak da, çalışma içindeki çoğu kadrolarımızın rahat hareket etme olanaklarından yoksun olmaları, bir noktadan sonra zorunlu olarak çalışmanın daha ileri bir noktaya sıçramasının önünde bir engele dönüşüyor, zorunlu bir geri duruşa yolaçıyordu. Gelinen yerde düşmanın bu tür saldırılarını gereğince yanıtlayabilecek uygun kadrolarla daha ileri adımları atabilecek bir tarzı yakalamaya çalışıyoruz. Bugün attığımız adımların gerisini getirecek ve kalıcı kazanımlara dönüştürecek bir şekilde planlama yaparak yürümek konusunda artık daha rahatız.

Doğan her hareketliliğin ardından koşmak değil, uzun vadeli ve öngörülü bölge çalışmaları, dönemin yakıcı ihtiyacı haline gelmiştir. Pratik politika yapmada daha fazla deneyim kazanılması, bağımsız iş yapabilme olanakları ve kapasitemizin açığa çıkmaya başlaması, kitle bağlarımızın geliştirilmesi, çeper ilişkilerimizin yaygınlaştırılması ve bunların kazanılarak kalıcı ilişkilere dönüştürülmesi, değişik araç ve kurumların sağlayacağı ek olanaklar, partimizin kimliğine uygun tarzı hayata geçirmede ek avantajlardır. Eğer gereken sorumluluk ve ciddiyetle yüklenebilirsek, karşılığının alınması güç değildir.

Devrime sempati duyan kitleler artık geçmişte olduğu gibi anlı şanlı parti ve örgütlere eskisi gibi bağnaz bir bağlılık içerisinde değiller. Süreçten doğan hayal kırıklıklarına cevap olmak görevi artık partinin omuzlarındadır. İçinden geçilen dönemin çok yönlü eritici ve yıpratıcı etkilerini bertaraf etmeyi başarabilmeliyiz.

Devrimde ısrar, devrimci yol ve yöntemde ısrar, devrimci potansiyel ve olanakları birleştirici yol olacaktır. Kayıplara ve dökülmelere rağmen, dönem, kendi ihtiyacı olan güç ve olanakları asgari düzeyde de olsa ortaya çıkarmaya fazlasıyla uygundur.

Komünistler, gericilik, liberalizm ve yılgınlık atmosferinin parçalanıp dağıtılmasıyla kendi asli rollerini oynayabileceklerdir. Tarihsel sürecin defalarca kanıtladığı gerçeklerdir bunlar. Gerçek mücadele partileri, azgın gericilik dönemlerinde sınıf ve emekçi kitlelerle daha kalıcı ve sağlam bağlar kurabilmişlerdir. Bu durum bizim açımızdan da tarihi bir fırsattır. Kendi programımız ve kimliğimize uygun bir yoğunlaşma, geometrik bir gelişmenin önünü açacaktır.

Sürecin devrime sempati duyan kesimlerde bir umutsuzluğa yol açmış olmasının yarattığı olumsuzluk bir yana, düzeni değişik boyutlarda sorgulayan geniş yığınların varlığı, bunların geçmiş döneme göre her geçen gün artması günümüzün somut gerçeğidir.

Sözde "kutsal" kurumlara güvensizliğin artmasının, kim tabuların günden güne sarsılıp yıkılmasının bu kesimde çok yönlü umutsuzluğa yol açması tablonun bir başka boyutudur. Bu durum kuşkusuz çürüme ve hedefsizleşmeye yol açıyor. Ama geçmiş dönemin kısa yoldan zengin olma hayalleri çoktan çökmüş durumda. Ve yine her aileden bir ya da birkaç kişinin çalışıp asgari geçim sağlama dönemi de yıkıldı. Bu tablo bizim sorumluluğumuzu kat be kat arttırıyor.

Gelinen yerde devrimci çaba geçmişe nazaran daha fazla güç ve emek gerektirse de karşılık buluyor. Devrimci sınıf partisi olarak bu arayışa karşılık olmayı başarabilmek durumundayız. Farklılığımızı ortaya koyduğumuz oranda mesafe alabileceğiz. Bugüne kadarki çalışmamız bir sonraki aşamaya sıçramamızın zemininin döşenmesiydi. Artık bu dönemin aşılarak tamamlanması gerekiyor.

Önümüzdeki mesafeyi hakkını vererek hızlı bir biçimde katetmemiz gerekiyor. Eldeki güçleri eğiterek, yetkinleştirerek, yeni güç ve olanaklara dönüştürerek, bunu sınıf mücadelesinin gerçek arenasında, sınıf temeliyle ve öncüsüyle buluşmuş ve bütünleşmiş bir niteliğe ulaştırarak ilerlememiz gerekiyor.

Dönem daha uzun vadeli bir planlama ve hazırlık gerektiriyor. Günü kurtarmaya dönük çabalar, kendini tüketen ve öğüten bir mekanizma yaratıyor. Bu kuşkusuz güncel siyasal faaliyetin üstünden atlama anlamına gelmiyor. Tam tersine, taktik politika ve pratikte ustalaşmayı sağlıyor. Bugün bizim daha rahat hayata geçirdiğimiz kimi adımlar, değişik adımların atılmasını kolaylaştırmanın olanakları olmalıdır. Çok yönlü bir politik-faaliyet yürütemezsek, bunun kendisi bir açmaza dönüşür.

Koca bir deneyimimiz var. Parti kuruluş kongresi ile taçlanmış, bilince çıkmış ve bayraklaşmış bir programımız var. Gelinen aşamada ulaşılan bu açıklığın ve özgüvenin karşılığını bulması, bu düzeyin ve açıklığın hayata geçirilmesi var. Partimiz birçok alanda üstünlüğünü ortaya koymuştur. Devrimci hareket üstü örtülü olsa da bundan kısmen yararlanmıştır, yararlanıyor. Partimiz onlar için de güvenilir bir rota durumundadır. Onlar bu rotaya bakmadan yol alamıyorlar. Sözümüz sol hareketin devrimci kesimine ve tabanınadır.

Artık sıçrama dönemidir. Bunun lafla olamayacağı açıktır. Hazırlık ve çabalarımız buna dönüktür. Parti kadro ve militanları partinin ulaştığı ideolojik-teorik düzeyi yakalamada ağır bir tempoda yürüseler de, parti politikasının hayata geçirilmesi çabası bu mesafenin kapatılmasını hızlandıracaktır. Kadro ve militanlarımızın önemli bir bölümünün ağır ve uzun çalışma koşulları altında olmasının etkisi bir yana, yerleşik alışkanlıkların kolaycı ve engelleyici etkisini de hesaba katarak müdahaleyi buna göre yapmak gerekiyor. Liberal ve tafiyeci dalgaya, durgunluk ve yoğun gericilik döneminin atalet ve hantallığının etkilerine karşı mücadele ediyoruz. Zamanı daha yoğun yaşama ve kullanmayı yeniden yeniden öğrenmeye çalışıyoruz, öğreniyoruz.

Gelinen yerde bir kez daha ortaya çıkmıştır ki, kendi okulumuzda yetiştirdiğimiz kadro ve militanlarla bu kavga daha fazla güvencededir. Rüzgara kapılıp gelenlerin omuzları bu ağırlığı uzun süre kaldırmaya yetmemektedir. Kendi okulumuzun kadrolarının mayası, birikimi, deneyimi ve yetkinliği ölçüsünde, devrimci hareketten akacak gerçek devrimci kadrolarla bütünleşmek kolaylaşacaktır. (...)

Haziran 2002

MYO'ya katkı sorumluluğumuz

Partimizin döneme ilişkin politikalarının, siyasal gelişmelere ilişkin tespit ve değerlendirmelerinın yansıtıldığı MYO'nun amacına ve işlevine uygun etkin kullanımı büyük bir önem taşımaktadır. Sınıfı devrim ve sosyalizm mücadelesine kazanma iddiasında olan bir partinin kadroları için MYO ideolojik-politik sorunların işlendiği herhangi bir yayın organı değildir. MYO, çalışmanın hedeflerini ve çerçevesini oluşturan, temel politikalarını ortaya koyan bir kılavuzdur. Temel meselelerin irdelendiği bir kürsü, kolektif iradenin bir yansımasıdır. MYO partinin aynasıdır. Bu ikili işleve uygun kullanılamaması, çalışmanın bütününe de kaçınılmaz olarak yansır.

MYO bir kılavuzdur

MYO siyasal sınıf çalışmamızda bize yol gösteren, perspektif sunan, süzülmüş deneyimleri önümüze koyan, bilincimizi ve kavrayışımızı geliştiren bir kılavuzdur. Güncel siyasal gelişmeler karşısında alınması gereken politik tutumu ondan öğrenir, onun sunduğu çerçeve içinde çalışmayı ortaklar ve belirlenmiş hedeflere yoğunlaşırız. O yalnızca kadrolar için değil, çevre ilişkileri ve işçiler için de ne olup bittiği öğrenilen, ne yapılması gerektiği kavranılan bir araçtır. Ancak bu, biz onu bir kılavuz olarak kullanabildiğimizde böyledir. Gerek birim toplantılarında gündem değerlendirmelerinde, gerekse işçi ve emekçilerle birebir ilişkilerimizde, esas olarak MYO üzerinden söz söyleme bilincini gösterebilmektir.

MYO bir kürsüdür

Sınıfa taşıyacağımız politikalar, kullanacağımız yol ve yöntemler, sınıfın ihtiyaçlarına ve somut durumuna göre şekillenmektedir. Neyin ihtiyaç neyin ihtiyaç olmadığının isabetli bir şekilde tespit edilebilmesi için, çalışmanın, sorunların, somut gelişmelerin ve deneyimlerin MYO'ya yansıtılması gerekir. Bu konuda herkese sorumluluk düşmektedir. Kuşkusuz bunu organlarda planlamak gerekir. MYO'yu bugünkü haliyle incelediğimizde, katkı sorumluluğunun yeterince yerine getirilmediği, onun bir kürsü olarak kullanılmadığını görüyoruz. Böylece yol gösterme işlevi de eksik kalıyor. Geçmiş dönemlerin MYO'ları, gerek işçi mektuplarının sayısı ve içeriği, gerekse deneyim ve gözlemlerin aktarılması bakımından oldukça işlevseldi. Fabrika çalışmasının sorunları, karşılaştığımız güçlükler, zorlanma alanlarımız, yaşadığımız somut deneyimler ve çalışmamıza ilişkin öneri ve eleştiriler döne döne yer almalıdır ki, MYO gerçek bir kürsü, gerçek bir kılavuz olma işlevini yerine getirebilsin. Çalışma alanlarımızdaki gelişmeleri, hareketlilikleri ve sorunlarını ne kadar iyi ve düzenli olarak aktarırsak, merkezi politika belirlemeyi de o ölçüde kolaylaştırırız. O ölçüde isabetli müdahaleler gerçekleştirir, çalışmayı güçlendiririz. Fabrika çalışması yürüten yoldaşlarımız çalışmanın sorunlarını düzenli olarak aktarmalıdırlar. Yalnızca uzun değerlendirme yazılarının yeraldığı bir MYO ister istemez işçiler için soyut, parti militanları için cansız bir görünüm sunacaktır. Eğer bu yazılar başka gözlemler, sorunlar ve değerlendirmelerle bir arada verilirse, çok daha canlı ve işlevli bir MYO çıkarılmış olacaktır.

Yalnızca yazı yazmakla kalmamalı, ileri işçi ilişkilerinden yazılı katkı almayı başarmalıyız. Böylece onu sınıfın elinde bir araç haline getirebiliriz. Çünkü işçiler katkıda bulundukları, sorunlarının anlattıkları bir MYO'yu daha çok sahiplenir, çalışmaya daha ilerden katılırlar.

Parti militanları olarak bulunduğumuz her alanın soluğunu MYO'ya aktarabilmeliyiz. Fabrikamızda, okulumuzda iyi bir gözlemci olmalı, gözlemlerimizden sonuçlar çıkarabilmeliyiz. Yalnızca katkı için değil, başarılı bir çalışma için de bu gereklidir.

Kısacası MYO parti ve partili yoldaşlar için temel önemde bir araçtır. Onun işlevini yerine getirebilmesi için, hem ondan almak ve hem de ona katkı yapmayı bilmek gerekir. Bu yapılamadığında yayın bir süre sonra zayıflar, etkisini yitirir ve gerçek bir kılavuz olma işlevini yerine getiremez. Organlardan, birimlerden, çalışma gruplarından başlayarak bu sorumluluğumuza sıkıca sarılmanın zamanıdır.

Partili bir işçi

Eğitim sorunu üzerine

Proletarya ile burjuvazi arasında kesintisiz devam eden sınıf savaşımında işçi sınıfının en önemli ve etkili silahı kuşkusuz partidir. Parti, öncü işçileri eğiten, örgütleyen, organize eden ve amaca en uygun şekilde mücadeleye hazırlayıp sevk eden öncü kuvvettir. Öncü parti ise gücünü; tarihsel olarak ilerici ve tek tutarlı devrimci sınıf olan proletaryaya dayanmaktan ve marksist-leninist ideolojinin bilimsel yol göstericiliğine sahip olmaktan alır.

Bütün ciddi komünist parti ve örgütler, kadro ve militanlarını bilimsel sosyalizmin sarsılmaz bilinciyle donatmayı önlerine hedef olarak koymuşlardır. *Komünist Manifesto, Ütopik ve Bilimsel Sosyalizm* gibi eserlerin uzun yıllar boyunca işçilerin baş ucu kitapları olması boşuna değildir.. Lenin'in partiyi program temeli üzerinde eğittik vurgusu da Bolşevik partisinin bu konuya verdiği önemi anlatır.

Partimizin Kuruluş Kongresi belgelerinde, özellikle program üzerine tartışmalarda, program temeline dayalı bir eğitimin öneminin altı çizilerek, parti kadro, militan ve sempatizanların soruna bu bilinçle yaklaşmaları gerekliliği vurgulanmaktadır. Kongre sonrası süreçte bu yönde adımlar atılmış, ancak bilinen nedenlerle sonuca götürülmesi gecikmiştir. Bugün bu süreci sonuca götürebilecek güç ve imkanlar oluşmuştur. Yeni dönemde yüklenme alanlarımızdan biri de eğitim çalışmaları olacaktır. Bu alandaki kendiliğindenciliğe son verecek, hedefleri belirlenmiş, planlı bir eğitim programını önümüze koyacağız. Bu program sadece ideolojik-teorik değil, aynı zamanda politik-taktik ve örgütsel alanları içerecek şekilde ele alınacaktır. Marksist klasikler, komünist ve işçi hareketinin mücadele deneyimlerinin yanısıra, parti birikimi ve düşünsel üretimi bize zengin kaynaklara ulaşma imkanı sağlayacaktır. Eğitim programı, devrimci mücadeleleri anlatan roman vb. ile güçlendirilecektir. Bu sayede işçi sınıfının devrimci-sosyalist kültür birikiminden beslenmek mümkün olacaktır.

Zorlu bir dönemde herşeye rağmen düzenden kopup devrimci mücadeleye katılan güçler, niyetlerinden bağımsız olarak geriye dönük, geçmişten beslenen yönler taşıyacaklardır. Bu eğilimlerin kökünü kurutmanın yolu, önümüze koyacağımız programı disiplinli bir şekilde hayata geçirmekten geçiyor. Eğitim sorununun sınıf devrimcisinin yaşamı ve mücadelesinde taşıdığı önemin kavranması, olmazsa olmaz koşullardan biridir.

Parti çeperinde bulunan, ancak tanımlı bir konumu olmayan güçleri arasında öne çıkma potansiyeli taşıyanları marksist-leninist ideoloji ve parti çizgisi ile donatabildiğimiz ölçüde, bu güçlerin gelişimi hızlanacaktır. Bu sayede mücadeleye sunabilecekleri katkının en verimli bir şekilde açığa çıkmasının önünü açmış olacağız. Bu alanda elde edeceğimiz başarı faaliyetimizi bir bütün olarak güçlendirecek ve var olan darlığın aşılmasını sağlayacaktır

Bu süreç aynı zamanda parti organlarının kendi iç eğitimlerini güçlendirip yetkinleştirecektir. Parti çizgisinin yerellerde taktik politikalara dönüştürülmesi noktasında yaşanan sıkıntıların aşılmasına katkıda bulunacaktır.

Etkilediğimiz, kimi zaman çalışmamızın bir ucundan tutan güçleri eğitip dönüştüremediğimiz durumlarda, bu insanların ellerimizden kayıp gitmelerini, gerisin geri düzene kapaklanmalarını izlemek zorunda kalabiliyoruz. Evet devrimciliğin, hele de sınıf devrimciliği misyonunu yüklenmenin zor olduğu bir dönemden geçiyoruz. Mücadele aynı zamanda bir arınma sürecidir. Ancak bu, gelişebilecek bir kısım unsurların geri düşmesinde bizim de payımız olduğu gerçeğini ortadan kaldırmıyor. Bizden kaynaklı geriye düşüşleri ortadan kaldırmak durumundayız.

(Devamı s.16'da)

Sendikal ihaneti parçalamak için taban inisiyatifi!

Hakların gaspına ve örgütsüzleştirmeye yönelik saldırılara karşı işçi-emekçi sınıfının birliğine ve örgütlü hareketine olan yakıcı ihtiyaç her zamankinden daha fazla kendini hissettiriyor. Örgütlü gücün düzen için nasıl bir tehdit oluşturduğunun bilincinde olan sermaye sınıfı, bu gücü dağıtmak için ve örgütlenmeyi engellemek için sistemli bir saldırı yürütüyor. Sınıfın halihazırda tek temel mücadele aracı olan sendikalar, gelinen yerde örgütsüzleştirme saldırısını kolaylaştırmanın ve saldırıları hayata geçirmenin aracı olarak kullanılıyor. Özelleştirme, taşeronlaştırma, esnek çalışma ve hak gaspları ile işlevsizleştirilen sendikalar giderek kan kaybediyorlar. Büyük bedeller ödenerek kazanılmış hakları tırpanlayarak sendikal alandaki saldırıları gerçekleştiren sermaye, bu pervasızlığı ve gücü sendikaların başına çöreklenmiş işbirlikçi bürokratlardan alıyor. Sendika bürokratları ile sermaye sınıfının işbirliği artık açıkça ortadadır. Saldırıların bu denli pervasız bir biçimde gerçekleştirilebilmesinin ardında bürokratların açık ihaneti yatıyor.

Sendika bürokrasisinin ihanetçi çizgisi işçiler gözönünde teşhir olmakla birlikte, ihanet barikatını parçalayacak bir inisiyatifin gösterilememesi bugünün en temel sorunudur. İşçi sınıfı ihaneti parçalayacak güçlü bir taban birlikteliğinden yoksunluk gibi temel önemde bir sorunla yüzyüzedir.

Sermayenin saldırılarına karşı güçlü bir mücadele yürütebilmek için herşeyden önce sendikaların başına çöreklenmiş bürokratları defetmek gerekiyor. Sendika ağalarının ihanet barikatı aşılmadan güçlü bir sınıf çalışması örgütlenemeyeceği gibi saldırıları püskürtmede de başarı sağlanamaz. Sendikal bürokrasinin panzehiri devrimci sınıf çalışmasıdır. Devrimci sınıf çalışmasının başarıyla sürdürülmesi görevi ise komünistlerin ve sınıf bilinçli öncü işçi ve emekçilerinin omuzlarındadır. Sınıf bilinçli işçiler üzerlerine düşeni yerine getirir, gerekli enerji ve çabayı sergiler, yaratıcı ve inisiyatifli davranırlarsa, sermayenin saldırılarına ve sendikal ihanete sınıf cephesinden anlamlı bir karşı koyuşla cevap verilebilir.

Sendikaların sermayenin denetiminden çıkarıp işlevli bir mücadele aracı haline getirmek için herşeyden önce taban örgütlülüklerinin oluşturulması gerekmektedir. Örgütlü taban inisiyatifi, sendika bürokrasinin sendikalar üzerindeki etki ve denetiminin kırılmasının, örgütlülüğe dönük saldırıların önüne geçilmesinin en etkili aracıdır.

Sendikal bürokrasinin ihanetçi tutumuna karşı biriken öfke ve yer yer gösterilen tepkiler örgütlü taban inisiyatifleriyle güçlü bir basınca dönüştürülemediği içindir ki, bu hainler hala sendikalarda barınabiliyorlar. Dahası bundan aldıkları güçle ihanette sınır tanımıyor, sınıfı açıktan satabiliyorlar.

Sendikalardaki bürokrat takımının tasfiyesi, işyerlerinde taban inisiyatifi üzerinde yükselen komiteler kurmaktan, sendikaya sonuna kadar sahip çıkarak tüm yetki ve inisiyatifi bürokratların elinden almaktan geçiyor. Sendikacılara, işyerlerinde somut talepler üzerinden eylemler örgütlemeye yönelik tabandan basıncı uygulanmalı, onlara her defasında görevleri hatırlatılmalıdır. Ancak en önemlisi, sendika bürokrasisinin uzlaşmacı ve ihanetçi çizgisini pratikte kıracak taban örgütlenmeleri üzerinde yükselen bir mücadele hattının hakim kılınmasıdır.

Sınıf bilinçli işçiler taban örgütlülüklerine dayanarak sendikalarda devrimci mücadele çizgisini hakim kılmayı başardıkları ölçüde, sendikal örgütlülüğe yönelik saldırıların püskürtülmesi ve sınıfın örgütlü mücadeleye çekilmesi de kolaylaşacaktır.

Her türlü araç ve yöntemle taban dinamiğinin sendikalara yansıtılmasının olanaklarını yaratmak ve sendikaları işlevli hale getirmek görev ve sorumluluğu öncelikle sınıf bilinçli işçilerin omuzlarındadır.

M. Dağlı

koyuyordu. Şaşırmıştım... Kokmuştum... Artık başka türlü şiir yazmam gerekiyordu. Fakat beceremedim bir türlü. Doğru yolu bulabilmem için Sovyetler Birliği'ne geçmem gerektiğini anlamıştım.

"1921 sonuydu. 1000 kere daha fazla şaşırdım. Çünkü 1921-1922'de yüz kat daha korkunç bir açlık, yüz kat daha vahşi bitler, yüz kat daha kuvvetli bütün bir dünyaya karşı girişilen bir mücadele ve bunun yanında engin bir yaşama zevki, engin bir yaratma zevki gördüm.

"Bambaşka bir insanlık tanıdım.

"Bambaşka bir biçimde yazmaya başladım.

"O zamandan beri şiir yazmadan edemiyorum."

Nazım'ı büyük ve güçlü yapan, yaşamında olduğu kadar şiirinde de devrimci bir tutum izlemesidir. Bu, onun sosyalizme olan inancıyla doğrudan ilintilidir. Kavganın bizzat içinde olması, örgütlü oluşuysa, burjuva sanat sevicilerinin aksine şiirini kısırlaştırmamış, tam tersine özgürleştirmiş, ona felsefi açıdan derinlik, estetik açıdan ise anlam zenginliği katmıştır. Nazım'ın aşk şiirleri de kavga şiirleri de sosyalizmin özgürleştirdiği bir bilincin yansımaları olarak çıkar karşımıza. Okurken insanlığımızı hissederiz, değişiriz.

Nazım'ın sosyalizme ait oluşu onun evrenselliğini de beraberinde getirmiştir. "Taranta Babu'ya Mektuplar" adlı şiiri Habeş, "Benerci Kendini Neden Öldürdü?" adlı şiiri Hindistanlı, "Jakond ile Si-Ya-U" adlı şiiri Çinli, "Kız çocuğu", "Japon Balıkçısı" adlı şiirleri ise Japonyalı bir devrimci şairin kaleminden çıkmış gibidir. Kalbi dünyanın dört bir yanında devrim uğruna verilen mücadeleler için çarpar.

"Karanlıkta Kar Yağıyor" bir İspanyol devrimcisinin, "Beyaz Karanfilli Adam" Yunanistan'da kurşuna dizilen bir devrim savaşçısının yürek çarpıntısı ile yazılmıştır. İşkencede direnişin sembolü olan Tanya'dan Kübalı işçiye, Port Saidli savaş kurbanı küçük Mansur'dan devrim şarkıcısı Robson'a, Sovyetler'de, Küba'da devrimin önderlerinden Çek şairi Nezval'e kadar çağın tüm önemli olaylarında yer alan insanlardır onun şiirlerinin kahramanları.

İnsanları savaşa, barış için savaşa, emperyalist savaşlara karşı savaşa çağıran şiirleri, bir avuç asalak burjuvanın içki sofralarını aydınlatan zayıf bir mum ışığı değil, tüm dünyadaki ezilen halkların ve işçi sınıfının ufkunu aydınlatan güneş olmuştur.

Bugün yalnız Türkiye'de değil, acının açlığa katık edildiği, kirli savaşların hüküm sürdüğü tüm ülkelerde insanlar onun şiirlerini okuruayı sürdürüyorlarsa, bunun bir anlamı olmalı.

İşkencehanelerde, zindanlarda direnen tutsaklar onun şiirlerini dillerinden düşürmüyorlarsa, o şiirlerden güç alıyorlarsa, bunun bir anlamı olmalı.

Faşizmin kol gezdiği, özgürlük sözcüğünün hece hece kurşuna dizildiği kentlerde onun şiirleri de yasaklanıyor, kitapları gömülmek, yakılmaz zorunda bırakılıyorsa, bunun bir anlamı olmalı.

1 Mayıs 1976 günü Taksim alanında okunan şiirleri gürül gürül akan bir çağlayan gibi beşyüz bin emekçiyi coşturuyor, bayrak gibi dalgalandırıyorsa, bunun bir anlamı olmalı.

Kahpe faşist kurşunlarıyla şehit düşen yoldaşlarının cenazesinde onbinlerce devrimci genç bir ağızdan onun "Akın var güneşe akın/Güneşi zaptedeceğiz/Güneşin zaptı yakın" dizelerini haykırabiliyorsa, bunun bir anlamı olmalı.

Ve insanların bilinçlerinin lime lime edildiği baskı dönemlerinde, gencecik bir insan altında ismi yazılı olmadığı için Nazım'a ait olduğunu bilmeden "Tahir ile Zühre Meselesi" adlı şiirini okuyup içindeki karanlıkta bir yıldız parlayabiliyorsa, bunun bir anlamı olmalı.

İşte şiirin gücü, işte Nazım'ın gücü. Kimi yerde bir şair olarak bir örgütün yapamayacağı bir işi başarmıştır Nazım.

Onun şiiriyle tanışmıştır birçok insan sosyalizmle. Bir şiirin insan kalbinde yarattığı sıcaklık, bilincinde çaktırdığı bir kıvılcım yepyeni bir dünyanın kapılarını açmıştır birçok devrimciye. Bir anlamda Nazım devrimden ve sosyalizmden aldığı gücü devrime ve sosyalizme armağan etmiştir

(Devamı s.19'da)

Devrimin ve komünizmin şairi Nazım Hikmet 100 yaşında!..

Altın dişler ve çelik mermiler...

Uğur Deniz

61 yıllık yaşamının 40 küsur yılını kavgasıyla olduğu kadar sanatıyla da dolu dolu yaşamış ve yaşatmış bir dünya vatandaşıydı Nazım. Sınırsız ve sınıfsız bir dünya özlemi, bu özlemin vücut bulduğu mücadelelerle dolu bir yaşam ve o yaşamın prizmasında kırılıp sanata yansıyan yüzlerce yapıt... İşte buydu Nazım Hikmet. Durup dinlenmeden yazdığı şiirlerinin bugün hala güzelliğinden ve etkisinden bir şey kaybetmemiş olduğunu görüyoruz. Yarına baktığımızda yine o şiirlerin pırıltısını görüyor olmamız ise, Nazım'ın ne denli büyük ve güçlü bir şair olduğunu bir kez daha anımsatıyor bize.

Evde, sokakta, hapiste, sürgünde, trende, uçakta, vapurda... Nerede yazılmış olursa olsunlar, onun insana inanan, hayatın gücüne güvenen, umutla dolu şiirleri dün olduğu gibi bugün de insanlarla konuşmaya devam ediyor. Savaşan devrimcilerle olduğu kadar sevgilisini düşünen aşıklarla da, hayata küsenlerle olduğu kadar hayata sımsıkı bağlı olanlarla da, okuma yazma bilmeyenlerle olduğu kadar kafaları bilgi dolu aydınlarla da konuşmayı sürdürüyor o şiirler.

Hiroşimalı çocuklar onun şiirlerini okuyor dünyanın bir ucunda. Diğer ucunda, Güney Amerika'da dağa çıkan gerillalar sırt çantalarında onun şiir kitaplarını da götürüyorlar gittikleri her yere. Birçok dile çevriliyor, anlamından hiçbir şey kaybetmiyor; besteleniyor, yeni anlamlar kazanıyor Nazım'ın şiirleri.

Onu ve şiirlerini bu denli etkili kılan şüphesiz ki Nazım'ın yaşamını ve şiirlerini besleyen dünya görüşüdür: Diyalektik materyalizm ve sosyalizmdir.

Türkiye'deki kimi burjuva çevrelerce birkaç yıl önce başlatılan ve "Nazım'ın 100. Doğum Yılı" çerçevesinde bu yıl doruk noktasına ulaşan "Nazım'ı ehlileştirme" çalışmaları ise bu gerçeğin üzerini örtmeyi amaçlıyor. Nazım'ın komünist kimliğini yok sayarak, "büyük Türk şairi", "vatan şairi", derekesine indirgemeye çalışanlara söylenecek tek bir şey olsa gerek: "Bükemediğiniz bileği öpüyorsunuz."

Evet, bükemedikleri bileği öpüyorlar. Öperken, bir yandan da ağızlarından akan salyaları bulaştırmaya çalışıyorlar. "Nazım aslında milliyetçiydi, vatanını severdi, yanlış anlaşıldı, onun kavga şiirlerinin çoğu ısınarlama yazılmış şiirlerdir" vb...

Geçmişte onu "vatan haini" ilan edenlerin şimdi "vatan şairi" yapmaya çalışmalarının temelinde ise ikiyüzlülük bir yana tam bir yağmacı zihniyet yatıyor. Nazım'ı yaşarken diri diri gömmeye çalışan bu zihniyet şimdi onun mezarını kazıp altın dişleri çalma çabasındadır.

Bu ölü soyucularına, Nazım'ın ölmeden kısa bir süre önce kaleme aldığı yazıda yer alan ifadeleri anımsatalım:

"... 18 yaşında Anadolu'ya geçtim. Ulusumu ve savaşını yakından tanıdım. Cılız atları, tarih öncesinden kalma silahları ile açlıkla, bitlerle de savaşarak İngiliz ve Fransızların desteklediği Yunanlılara karşı

(Devamı s.27'de)

Aya gidilecek
daha da ötelere
teleskopların bile görmediği yere
Ama bizim dünyada ne zaman kimse
aç kalmayacak,
korkmayacak kimse kimseden,
emretmeyecek kimse kimseye,
yermeyecek kimse kimseyi,
umudunu çalmayacak kimse kimsenin?
İşte ben komünistim bu soruya karşılık
verdiğimi için.

26 Ağustos 1959